

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADENIS - WEDNESDAY, GEGUŽE - MAY 10, 1989

Nr. 91

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

Mūsų kaliniai

Rašo Gintautas Iešmantas:

„Ištraukos iš laiško 1987 m. lapkričio 8 d. rašto „Literatūros ir meno“ redakcijai). „Šių metų rugpjūčio 11 d. pasiūlymą LKP CK sekretoriui L. Šepetui laiška, prašydamas, imtis priemonių, kad būtų gražinti mano poezinių kūrinių rankraščiai, kuriuos atėmė Lietuvos TSR VSK darbuotojai, pradėdant 1974 m. ir baigiant 1986 m. Sekretorius L. Šepetys nepadarė jokių žygių ir, nedavęs jokios žinios, persiuntė laiška prokuratūrai. Pastaroji spalio 10 d. laišku, kurį pasirašė J. Bakučionis, pranešė, kad mano reikalaujami „kūrinių pripažinti daiktiniais įrodymais, o teismo kaltinamasis nusprendis pagal šią bylą nepanaikintas.“ Dėl to nesą-

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

galimybės gražinti rankraščius. (...) Norisi tiesiai paklausti, ar toks elgesys nėra tiesiogiai priešingas tiems nuostatom, kurie susiję su persitvarkymo vardu? Juk ar ne tas pat L. Šepetys tikino spaudoje, kad „atsakingiausiai galima pareikšti, jog mūsųose nėra ir nebuvo meno kūrinių, uždraustų dėl idėjinių politinių motyvų...“ Bet kaip tik remiantis tokiais motyvais buvo nespausdinamos V. Kudirkos satyros „Dobilo „Blūdas“, V. Pietario „Algimantas“, kai kurie Maironio kūrinių...“ Galgi ne dėl tų pačių idėjinių, politinių motyvų gerą dešimtmetį išgulejo stalčiuje J. Mikelinso romanas „Juodųjų eglės šalis“, sulaikytas Kojelavičiaus Lietuvos istorijos leidimas? (Bus daugiau)

Prez. Bushas atsako į žurnalistų klausimus, kai jis išlydėjo Kanados ministrę pirmininką Brian Mulroneį, dešinėje, kad niekada „nebuvo quid pro quo“ Hondurasui pagalbos suteikime.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Atlantis** erdvėlaivis, laimingai atlikęs kelionę, nusileido Edvardo bazėje. Skridę astronautai paliko Magellano tyrinėjimų stotį, kuri po 15 mėnesių turėtų pasiekti Veneros planetą, atlikusi 800 milijonų mylių kelionę ir pradėtų tirti ten esamą atmosferą.

— **Dallas** mieste buvo areštuotas rusų kalbos specialistas Ronald Wolf, dirbęs kariškoje aviacijoje, už perdavimą karinių žinių Sovietų Sąjungos agentui.

— **Meksikoje** sudužo lėktuvas, kuriame skrido amerikiečių turistai. Šeši buvo užmušti ir 11 sunkiai sužeisti.

— **Washingtono** buvęs Valsybės departamento sekretorius Henry Kissinger pasakė, jog jis sutinka su gynybos departamento sekr. Dick Cheney nuomone, kad Gorbačiovo reformoms bus ilgas ir sunkus kelias. Jis nesutinka, kad Gorbačiovas bus pakeistas labiau prieš Ameriką nusistačiusiu žmogumi.

— **Vengrijos** žinių agentūra praneša, kad Janos Kadar, kuris vadovavo partijai iki praėjusių metų, buvo atleistas ir iš paskutinių savo pareigų Centro komitete. Be to, pašalintas ir iš garbės prezidento titulo partijoje.

— **Londono** lankosi Nikaragvos diktatorius sandinistų prezidentas Daniel Ortega ir prezidentas su Anglijos premjere M. Thatcher. Jų pasitarimas užtruko 75 minutes. Thatcher jam pareiškusi nepasitenkinimą, kad nesutinka įvesti demokratijos į Nikaragvą. Ortega tešia savo dešimties dienų kelionę po Europos sostines.

— **Gvatemaloje** pirmadienį buvo norėta padaryti perversmą ir pašalinti dabartinį prezidentą Suarez. Sukilimas kariškieiems karininkams nepasisekė.

— **Miunchene** leidžiamas „Quick“ žurnalas rašo, jog Iranas įsako susprogdinti Pan Am lėktuvą ir sumokėjo palestiniečių teroristui Ahmed Jibril 1.3 milijoną dolerių, kad padėtų tame lėktuve plastikine bomba, kuri sprogo skrendant per Skotiją ir užmušė visus 256 asmenis.

— **Washingtono** Švietimo departamento sekretorius Lauro Cavazos pasakė, jog jis nekeis ankstesnio nutarimo, kad nebūtų finansuojamas mokyklose Holokausto dėstyimas, kurio labai nori Amerikos žydų Kongreso organizacija.

— **Maskvoje** Reuterio žinių agentūra praneša, jog Juri Čurbanovas, mirusiojo Sovietų vado Brežnevo žentas, kuris atlieka 12 metų bausmę už apgavystes ir išnaudojimus, dar kalėjime nedirbo nė vienos dienos nuo vasario mėnesio, kai pradėjo bausmę. Jis esąs įrašytas į sergančiųjų sąrašą ir skaito romanus. Daktaras užraudė jį siūsti į dulkėtą darbą, nes tai gali pakenkti jo sveikatai.

— **Atstovų rūmų** Etikos komitetas išklaušė San Antonio turtingo pirklio liudijimo, kad Atstovų rūmų speakeris iš alyvos ieškojimo kompanijos gavo pelno praėjusiais metais 170,000 dol.

— **Cape Town** Pietų Afrikos prezidentas P. W. Botho pranešė, kad vis krašto rinkimai įvyks rugsėjo mėn. 6 d.

Prezidentas sako: „Nebuvo quid pro quo“

Jis paneigė jam primetamus kaltinimus

Washingtonas. — Kai visa spauda iš naujo nagrinėja marinių pulkininko Oliver North bylą ir kai jury komisija nutarė jį laikyti kaltu tik trimis atvejais, prez. Bushas atsakė diskutuoti jo amnestavimą. Chicagos Tribune savo sekmdienio laidos editoriale patarė prezidentui nieko nelaukiant tuoj pat amnestuoti Oliver North ir kuo greičiau tai bus padaryta tuo bus geriau. Buvęs prez. Reaganas išvengė bylos Irano-Contras skandale, tačiau jo palikimas tebeglūdi Baltuosiuose rūmuose. Dabartinis prezidentas nebuvo pašalinis žmogus Reagano administracijoje. Galima tik ginčyti, kiek viceprezidentas Bushas žinojo, ką Olie North ir visa Saugumo taryba tada veikė, kaip ir pats prez. Reaganas.

Reagano Baltieji rūmai su paties prezidento pilnu pritarimu nutarė, jog antrojo savo termino metu darys viską, kas yra galima, kad padėtų laisvės kovotojams Nikaragvoje kariškai, nežiūrint kongresinio draudimo. Ir tas draudimas paties prezidento ir jo artimiausių patarėjų buvo laikomas nepatriotišku, klaidingu ir pavojingu dalyku krašto atečiai.

Bushas vyko į Hondurasą

Pulkininko teismo metu paaiškėjo, jog dokumentai rodo, kad Bushas susitikio 1985 m. vasarį su Honduro prezidentu Roberto Suazo. Dokumentai įrodo, kad Honduro vyriausybei buvo pažadėta padidinti užsienio paramą, kad Honduras padėtų Contras. Tai pasikeitimas lyg ir mainais. Prez. Bushas tuoj pareiškė, kad „niekada nebuvo quid pro quo“ įvykių. Tačiau kongr. Hamilton abejoja. „Tie dokumentai parodo, kad mes susirišome su Honduru, mes padidinome pagalbą Hondurui ir Honduras atėjo su pagalba Contras. Tie dokumentai yra aiškūs pareiškimas, kad buvo quid pro quo. Tai prieštarauja prezidento pasakymui. Mes turėtume juos turėti“. Hamiltonas mano, kad yra Kongreso pareiga tai išaiškinti.

Pulkininko išnaudojimas

Bet Indianos senatorius Richard Lugar gina prez. Bushą, sakydamas, jog nereikia visko vėl priekelti, nes per visą Reagano prezidentavimą buvo daug padėta Hondurui ir tai daryta paprastai todėl, kad jie padėjo Amerikos užsienio politikoje. Jis mano, kad nereikėtų to prikerkti prez. Bushui. Ir kongr. Hamiltonas tikis, kad Oliver North yra „atpirkimo ožys“. Jį su jo gabumais išnaudojo jo viršininkai.

Kongrese didėja konservatorių skaičius, kad prez. Bushas pasinaudotų savo prezidentine galia ir suteiktų pulk. North amnestiją nuo tų trijų nusi-kaltimų.

Estų nuomonės

Helsinkis. — Komunistų partija Estijoje žiauriai praloštų rinkimus, ypač būtų laisvi rinkimai, praneša UP žinių agentūra. Suomijos nuomonų tyrinėjimo įstaiga pradėjo apklausinėjimus Estijoje ir vėliau paskelbė duomenis Suomijoje. Tik 16.3% estų ir ne estų balsuotų už Komunistų partiją. Šie apklausinėjimai buvo praversti su Estijos komunistinės vyriausybės leidimu. Estai taip pat 58% pasisako už daugelio partijų sistemą. Žalę gautų 12.2%. Daugiau kaip 50% estų balsuotų už savo Liaudies frontą. Idomu, kad ir ne estai už Liaudies frontą balsuotų maždaug 8.8% balsų. Be to, 55.8% tiki, kad Estija bus laisva nepriklausoma valstybė, 38.7% mano būsiant konfederacijoje su Sovietų Sąjunga ir tik 2.4% tiki, kad bus tęsiamas status quo statusas.

KALENDORIUS

Gegužės 10 d.: Antoninas, Beatricė, Igauja, Putinas, Ser-vaida, Viktorina.

Gegužės 11 d.: Mamertas, Miglė, Roma, Skirgaudas, Pily-pas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:38, leidžiasi 7:57. Temperatūra dieną 60 l., nak-tį 42 l.

Panamoje suklastoti rinkimai

Panama. — Buvęs prez. Jimmy Carter vadovavo tarptautinei delegacijai, kuri stebėjo prezidentinius rinkimus Panamoje. Po rinkimų delegacija paskelbė, kad kariuomenė suklastojo rinkimus, kad opozicija nelaimėtų bet kokios ir bet kurioje vietoje balsų daugumos. „Vyriausybė laimėjo rinkimus apgaulės būdu ir tuo buvo pažeistos Panamos žmonių teisės“, sakė buvęs prezidentas.

Kariuomenė užėmė daugelį balsavimo būstinių, paėmė visus balsavimo lapus, daugelyje vietų juos sudegino, bet balsavimo rezultatų neskelbė. Romos Katalikų Bažnyčios atstovai, kurie taip pat sekė rinkimus, praneša, kad vyriausybės opozicijos kandidatas Guillermo Endara laimėjo rinkimus santykiu trys prieš vieną. Jimmy Carter reikalavo, kad gen. Noriega respektuotų žmonių

valią. Jis sako, kad generolas visiškai kontroliavo rinkimų tribunolą ir saugumo agentai skaičiavo balsus, o kai kur balsavimo lapus pakeitė savo sufabrikuotais balsavimo lapais. Taip pat daugelyje vietų „balsavo“ jau *mirę asmenys*, kai kurie net po dešimt ar dvylika kartų.

Tarptautinėje stebėjimo delegacijoje buvo 20 asmenų, įskaitant ir buvusį kitą prezidentą Gerald Fordą. Jis išsitarė niekad nematęs tokių bausių rinkimų, nes „tie žmonės yra visiškai be gėdos“. Stebėtojų delegaciją sudarė įvairių valstybių atstovai ir po bendro pasitarimo jie paskelbė, kad Panamos rinkimai yra suklastoti.

Kai kur įvyko policijos susirėmimai su protestuojančiais prieš vyriausybės pravestus klajojimus.

Lietuvių tauta su Naujalis dainom

Vilnius. — Pavergtoji Lietuva mini šiemet kompozitoriaus J. Naujalis 120-sias gimimo metines. Lietuvių tauta į savo atgimimą eina su jo dainomis. Dar jam gyvam esant, jis buvo vadinamas Lietuvos muzikos patriarchy. Tik gal paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį jis išgyveno nusivylimą, kai atėjo jaunoji karta — J. Gruodis, K.V. Banaitis, V. Jakubėnas, V. Bacevičius, kurie turėjo žymiai geresnį muzikinį išsilavinimą. Jis mirė 1934 m. Naujalis tegalima vertinti tik toje epochoje, kurioje jis ir gyveno.

Daugelis Naujalis kūrinių, o ypač jo „Jaunimo giesmė“, „Už Raseinių ant Dubysos“, „Lietuva brangi“ tapo liaudies dainomis. Kai buvo minimas Maironio 125-metis, tai ir Naujalis dainos vėl suskambėjo. Ypač jo bažnytinė muzika susilaukė didelio pripažinimo. Rašė jis ir instrumentinę muziką, tik ji kitokios vertės. Jo simfoninė poema „Ruduo“ 1930 m. dirigavo dirigentas N. Malko, o vėliau Dvarionas. Jo muzika skambėjo ir Amerikoje, ypač pasaulinėje parodoje 1933 m. S. Šimkus yra rašęs, kad tikrasis muzikos jūdėjimas Lietuvoje prasidėjo su Naujaliu.

Muzikas Juozas Naujalis

Naujalis grafo Tiškevičiaus dėka buvo baigęs Varšuvos muzikos mokyklą, o vėliau studijavo ir Regensburgo bažnytinėje muzikos mokykloje. Vargoninkavo Vabalninke, Rietave. 1892 m. buvo Kauno katedros vargonininku. Tada jis ypač organizavo chorų ir visą švietimą. Jis buvo suorganizavęs muzikos kursus, kurie išaugo į vargonininkų mokyklą. Ta jo muzikos mokykla vėliau buvo suvalstybinta ir tapo muzikinio lavinimo pagrindu. Dar spaudos draudimo laikais suorganizavo „Dainos“ draugiją.

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune atkūrimo aktas

Mes, lietuvių mokslininkai, tiek gyvenantys savo tėvų žemėje, tiek už tėvynės ribų, 1989 m. balandžio 26 d. susirinkę Kaune į mokslinę konferenciją „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“, aptarėme Lietuvos aukštosios mokyklos ateitį. Laikydami didžiausią malonę ir savo gyvenimo tikslu galimybę tarnauti Lietuvai ir jos žmonėms, nesvarbu, kuriame krašte gyventume ir kokia kalba kalbėtume, esame pasiryžę šiuo lemtingu tautos istorijai metu vieningai stoti naujos Lietuvos tarnyboje.

Todėl, aptarę konferencijoje išsakytas mintis ir pasiūlymus bei jausdami viso pasaulio lietuvių lūkesčius, šiuo aktu skelbiame atkuriantys Kaune Vytauto Didžiojo universitetą, kaip nepriklausomą aukštąją mokyklą, užtikrinančią universiteto profesoriams ir studen-

tams sąžinės ir pasaulėžiūros laisvę.

Žengdami pirmą žingsnį įkūnijant šią valią gyvenime, skelbiame įkuriantys Kaune Pasaulio Lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centrą, kaip vieną iš Vytauto Didžiojo universiteto mokslinių studijų institutų.

Šiuo aktu kartu reiškiamo savo valią ir viltį, kad Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras ir Vytauto Didžiojo universitetas bus tiltas, jungiantis tautos išsiviją su broliais ir sesėmis Tėvynėje.

Kviečiame visus Lietuvos žmones talkinti šiame darbe.

Mokslinės konferencijos ir „Tautinės aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“ dalyviai

Kaunas,
1989 m. balandžio 28 d.

Mažosios Lietuvos muziejus

Klaipėda. — Klaipėdos Kraštotyros muziejus planuojamas perorganizuoti į Mažosios Lietuvos istorijos muziejų. Muziejiaus direktoriaus pavaduotoju nuo 1989 m. kovo 1 d. paskirtas nepartinis Sąjūdžio Seimo narys istorikas Vytautas P. Plečkaitis. Numatoma šį muziejų žymiai praplėsti ir jame tikroviškai parodyti tiek Klaipėdos krašto, tiek visos Mažosios Lietuvos istorinę dramą. Iki šiol muziejus neturėjo ryšių su lietuvišiais plačiajame pasaulyje. Tik atsitiktinai gaudavo vieną kitą leidinį išleista už Lietuvos ribų. Tautos atgimimas teikia vilčių ryšių ir bendradarbiavimo klausimais su išsivijus lietuviams.

Vyt. Plečkaitis praneša, kad Klaipėda vis labiau domisi

Jo darbai buvo didžiai reikalingi Lietuvai. Jis buvo ir vienas Dainų šventės iniciatorių ir dirigavo pirmojoje Dainų šventėje. Su jo dainomis ir dabartinė Lietuva nesiskiria.

vokiečių išsivijai. Jie VFR įkūrė „Taravos Onutės“ (Aenchen von Tarau) draugiją, finansuoja Simano Dacho paminklo atstatymą Klaipėdoje, galvoja apie viešbučio statybą. Perna vasarą Klaipėdoje apsilankė arti 5,000 vokiečių turistų. Minimo muziejiaus vadovybė tikisi, kad išsivijus lietuviams atkreips dėmesį į šią instituciją ir jos užsimojimus. Laukiama pasiūlymų ir ryšių užmezgimo. Rašyti: Vyt. Plečkaitis, Muziejus, Didžioji Vandens gatvė, Nr. 6, Klaipėda, 235800.

— **Kanados** vyriausybės opozicijos vadas John Turner, kuriu nepasisekė rinkimai, kad būtų Kanados premjeru, pranešė pasitraukęs iš Liberalų partijos vado pareigų.

— **Washingtono** AP agentūra praneša, jog pastorius Jesse Jackson iš Chicago nori būti sostinės meru, kadangi mano, jog dabartinis meras Marion Barry negali laimėti rinkimų ir galbūt pats atsisakys savo kandidatūros.

SKAUTYBĖS MOLIS

GLBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LSS SKAUTININKŲ, IŲ SUAŽIAVIMUI PRAĖJUS

Organizatoriai ir dalyviai

Skambiu vardu „LIETUVA“ pavadintas LSS skautininkų, ių ir židniečių suvažiavimas balandžio 1-2 dienomis vyko Chicagoje. Midway Airport Inn viesbutyje. Suvažiavimą šaukė LSS Seserijos, Brolijos ir židniečių skyrių vadovai, rengimo darbus atliekant ir suvažiavimą globojant Chicago skautininkų draugovė.

Suvažiavime dalyvauti iš anksto užsiregistravo 108 skautininkai, -ės ir židniečiai iš JAV ių ir Kanados: Bostono, Chicagos, Clevelando, Detroito, Los Angeles, New York, Omahas, Washington, D.C., Toronto ir dvi viešnios iš Lietuvos. Suvažiavimo eigoje prisijungė dar keletas asmenų, taip, kad iš viso dalyvavo arti 120 sesių ir brolių, nors ne visi dalyvavo visose sesiose. Reikia pastebėti, kad Brolijos atstovai sudarė vos vieną penktąją dalyvių dalį.

Abi dienas suvažiavimas – posėdžiai, svarstymas, šv. Mišios, lauželio pobūdzio vakaronė – vyko toje pačioje minėto viešbučio pogrindžio salėje. Reikia paminėti, kad ten pat buvo ir pusryčiaujama, pietaujama, vakarieniaujama. Iš salės buvo išėta tik nakties poilsiai.

Suvažiavimas neoficialiai pradėtas penktadienio, kovo 31 d. vakare, Seserijos vadijos dalyvavusių narių posėdžiu. Oficialus atidarymas įvyko šeštadienį, balandžio 1 d., 9:30 val. ryto (su pavėlavimu).

Iškilmingas atidarymas

Atidarymą pravedė v.s. Laima Kiliulienė iš Bostono. Pradėta rengėjų sveikinimais, trumpa žodį tariant LS Seserijos skautininkų sk. vedėjai vs Lilei Milukienė iš New Yorko, LS Brolijos skautininkų sk. vedėjai v.s. Antanui Pauzoliui iš Chicagos, Židniečių sk. vedėjai v.s. Vanda Zelenienė iš Los Angeles ir suvažiavimą globojusios Chicagos skautininkų draugovės draugininkė s. Aldona Palukaitienė. Buvo pristatyti suvažiavime dalyvavusieji LS Seserijos, Brolijos ir ASS vyriausieji vadovai.

Sesė L. Kiliulienė vadovaujant sekė gausia simboliška tausta dalis su lietuviškos skautijos atskirų laikotarpių apibūdinimais, palydimais žvakių žiebimu bei atitinkamomis dainomis, baigtas žvakių sunėšimo (jų buvo turbūt 100) procesija ir jų išrikiavimo ant lietuviško lino staltiese užtiesto stalo. Buvo inėstos vėliavos, sugiedotas Lietuvos himnas; v.s. fil. Sigita Miknaitis perskaitė Skautybės pradininko Lordo Baden Powellio sukurtą maldą.

Suvažiavimą žodžiu sveikino LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė, LS Brolijos Vyriausias Skautininkas vs Gediminas Deveikis ir Akademinio Skautų sąjūdžio pirm. pavaduotoja s. fil. Aleksandra Likanderienė. Buvo paminėtos raštu sveikinimus atsiuntusių asmenų pavardės. Telefonu sveikino LSS Tarybos pirmios pirm. v.s. Petras Molis.

Suvažiavime dalyvavę lietuviškai skautijai ir lietuviškai (ypač savo monumentalomis knygomis) nusipelnę v.s. fil.

Bronius Kviklys buvo pasveikintas jo 75 metų amžiaus ir 65 metų skautavimo sukakties proga. Jam buvo įteiktas padėkos ir sveikinimo adresas, sugiedota „Ilgiausių metų“. Išklaustas trumpas pranešimas iš jo komunikacijos su ok. Lietuvoje atsikuriantia skautija.

Posėdžiai, pašnekesiai, vakaronė

Po oficialaus atidarymo, atskirose patalpose vyko LS Seserijos, Brolijos ir ASS pasitarimai įvairiais šių šakų reikalais.

Po pietų susirinkta visų labiausiai laukiamam „Ryšiai su Lietuva“ svarstymui, vadovaujant vs kun. Antanui Saulaičiui. Reikia pripažinti, kad ši, veik dvi valandas trukusi sesija, buvo apvilanti – nieko naujo nepatirta, jokių konkrečių išvadų nepadaryta, išskyrus tai, kad reikia visokeriopomis išgalėmis paremti Lietuvoje atsikuriantią skautiją. Čia pat iš dalyvių buvo surinkta daugiau 400 dol., kurie buvo perduoti Lietuviškos Skautybės fondui, ok. Lietuvos skautijai remti.

Ikandinė sekė vs fil. Gintaro Plačo pašnekesys „Ar visada ausys girdi kas yra sakoma“, prarastas skiltininkų kursų stiliumi, su visa tam būdinga atributika – gairelėmis, spalvoto popieriaus numeruotomis kortelėmis, vokeliais su uždaviniiais, darbo būreliais... Dvi valandas nusitęsusiame „žaidime“ brolis Gintaras bandė perteikti žmonių tarpusavio komunikacijos problemas, pasiremdamas kažkokio psichologo mintimis supintomis su savo asmeniško gyvenimo patyrimais. Šis pašnekesys (be žaidimo) gal būtų įdomus liuanistiniams, kyklų tėvų susirinkime, bet ne organizacinių reikalų aptarti suvažiavusiems skautininkams. Juk susirinkta svarstyti, pasidalinti nuomonėmis, žiniomis, o ne žaidimus žaisti. Ar reikėjo architektui improvizuoti psichologą?!

Po vakarienos, ten pat vyko lauželio pobūdzio vakaronė, pravaista talentingos lauzavėdės ps. Ramutės Kemežaitės. Skautijos tarpe turime daug ir įvairaus talento. Tokių suvažiavimų proga, ar nevertėtų juos pamatyti, jų pasiklausyti, įvertinti, vietoj tafrafetisškų improvizuotų pasirodymų, kurie tinka jau

Po vakarienos, ten pat vyko lauželio pobūdzio vakaronė, pravaista talentingos lauzavėdės ps. Ramutės Kemežaitės. Skautijos tarpe turime daug ir įvairaus talento. Tokių suvažiavimų proga, ar nevertėtų juos pamatyti, jų pasiklausyti, įvertinti, vietoj tafrafetisškų improvizuotų pasirodymų, kurie tinka jau

Tai tokia oficiali suvažiavimo apžvalgelė. Antroji – gyvenimiškoji, kiek kitokia. Ją pateiksiu asmeniškio išgyvenimo ir nuomonijų formoje ateinančioje laidoje.

IR

„Ilgiausių metų“ vs fil. Bronius Kviklys LSS skautininkų, ių suvažiavimo Chicagoje atidaryme. Iš k.: ASS vadijos pirm. pavaduotoja fil. Aleksandra Likanderienė, LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė, sukaktuvinkas vs fil. Bronius Kviklys, suvažiavimo rengėjos – Skautininkų sk. vedėja vs Lile Milukienė ir Židniečių sk. vedėja vs Vanda Zelenienė. Nuotr. J. Tamaliūcis

Vaidelis iš LSS skautininkų, ių suvažiavimo Chicagoje atidarymo š.m. balandžio 1 d. Nuotr. J. Tamaliūcis

LIETUVOS SKAUTŲ VADOVYBĖ

niems skautukams, bet dažnai nejaukiau padėtin įstumia vyresnio amžiaus asmenis. Gera padainuoti, bet visą dieną išsėdėjus toje pačioje patalpoje, dar porą valandų dainuoti...

Artėjant 11 val. vak., suvažiavime dalyvavusieji negausūs Brolijos atstovai buvo iš salės „išstremti“, nes čia, susibūrusių sesių rate vyr. skautės įžodį davė sesė iš Lietuvos.

Antroją suvažiavimo dieną

Antroji diena – sekmadienis, pradėtas šv. Mišiomis toje pačioje viešbučio pogrindžio salėje. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė v.s. kun. J. Vaišnys, S.J.

Po pusryčių vyko v.s. Lilės Milukienės koordinuojamas simpoziumas tema: „Skautininko išpareigojimas: žodis, ideologija, pavyzdys skautams ir visuomenėi“. Simpoziumo dalyvavo vs fil. Kęstutis Ječius, vs fil. Halina Plaušaitienė, ps fil. dr. Robertas Vitas ir s. fil. Julija Taorienė. Visi keturi kalbėjoja puikiai pristatė savo temą, nors jau nelabai aktualia šiai auditorijai, daugelį metų skautiškoje išpareigojimuose dirbančiai. Reikia pripažinti, kad tai buvo geriausiai prarasta ir įdomiausia suvažiavimo dalis.

Po sklandžiai prarastų svarstymų vėl vyko atskiri šakų pasitarimai.

1 val. p.p. susiburta į didžiulį ratą suvažiavimo uždarymui. Rato vidurin įneštos vėliavos, pakartoti – atnaujinti vyr. skautininkai ir skautininkų, kių įžodžiai. Išreikštos padėkos, organizatoriams įteiktos dovanėlės. Sugiedota „Lietuva brangi“ ir „Atsiveikinimo“ daina... Uždarymą vadovavo v.s. Laima Kiliulienė.

Dar kartą susėta prie pietų stalo, pabendrauta ir išsiskirstyta.

Tai tokia oficiali suvažiavimo apžvalgelė. Antroji – gyvenimiškoji, kiek kitokia. Ją pateiksiu asmeniškio išgyvenimo ir nuomonijų formoje ateinančioje laidoje.

Balandžio 29-30 d. Vilniuje vykusiame atsikūrusios Lietuvos skautijos vadovų ir vadovių suvažiavime dalyvavo 106 delegatai, iš jų 59 skautavę nepriklausomoje Lietuvoje. Vienas iš jų – vienintelis Lietuvoje likęs gilvelistas. Šalia delegatų dalyvavo ir arti 200 svečių, jų tarpe LSS Pirmios vicėpirm. vs Irena Kerelienė, LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė ir „Skautų aido“ redaktorius vs kun. Antanas Saulaitis iš JAV.

LSS atkūrimo vyriausiojo štabo nariai Feliksas Šakalys, Ričardas Malkevičius, Rimantas Ulevičius supažindino delegatus su sąjungos statutu, kuris sudarytas pagal Kauno 1936 metų ir Chicagos 1981 metų statutus. Delegatai svarstė projektą

popunkčiui ir priėmė su mažomis pataisomis. Kitą rytą vyko rinkimai į įvairius LSS organus: į Skautų tarybą išrinkti Albinas Puidokas (Vilniaus kraštas), Lukrecija Malkevičienė (Kauno kraštas), Artūras Vyšneviskis (Žemaitija), Pijus Ambrozaitis (Mažoji Lietuva), Sigita Arnauskas (Dzūkija-Suvalkija), Alvydas Ulys (Aukštaitija). Brolijos vyriausio skautininku išrinktas Rimantas Ulevičius (Klaipėda), vyr. skautininko pavaduotojas Laimonas Daujotas (Vilnius). Seserijos vyriausia skautininkė išrinkta Alina Dvarickienė (Vilnius), vyr. Skautininkės pavaduotoja Monika Girytė (Vilnius). Taip pat išrinktas garbės tiesmas, kontrolės komisija ir garbės gynėjas.

„Nerijos“ tunto jūrų jaunės ir vadovė j.p.s. Vilgailė Lendraitienė susidomėjusios seka pasirodymą. Nuotr. A. Gulbinienės

JŪRŲ SKAUTŲ BURIAVIMO STOVYKLA

Šią vasarą buriavimo stovykla vyks liepos 1-8 dienomis, prie Muskegon, MI, ežero. Stovykloje bus vedami buriuotojų kursai, mokomasi navigacijos, signalizacijos, saugumo vandenyje ir visa, kas reikia žinoti bei mokėti jūrų skautams ir skautėms. Po šios stovyklos visi buriuotojai persikels į Rako stovyklą, kurioje tęsis buriavimo programa.

Stovyklos viršininkė bus

prityrusi buriuotoja, „Nerijos“ tunto tuntininkė jps Violeta Paulienė. Pagrindiniai inštruktoriai: visiems gerai žinomi „jūrų vilkai“ j. skautininkai Antanas Levanas ir Vacys Macieja. Jiems talkins nemažas būrys jūrų skautėjų ir jūrų skautų, anksčiau baigusiu šiuos kursus.

Stovyklos kapelionu pakviestas vs Antanas Saulaitis, JS, o stovyklautojų sveikata rūpinsis jps dr. Algis Paulius.

Kviečiami visi jūrų jaunieji ir jaunės, jūrų skautai, -ės, gintarės kandidatės ir budžiai kandidatai stovykloje dalyvauti. Chicagoje gyvenantiems bus parūpinta transportacija į šią stovyklą. Stovyklos mokestis: 80 dol. asmeniui.

Registracija pas jps Violetą Paulienę: 109 Shagbark, Elgin, IL 60120. Telefonas: (312) 584-5527.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00 Foreign countries \$70.00 Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

GRĮŽO VYRIAUSIA SKAUTININKĖ

LSS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė dalyvavo balandžio 29-30 dienomis Vilniuje vykusiame ok. Lietuvoje atsikūrusios skautijos vadovų suvažiavime. Vyriausioji skautininkė turėjo galimybės artimai ir plačiai bendrauti su sesėmis ir broliais Lietuvoje, daug ką pamatyti ir dalyvauti, kiek tai leido jos 10-ties dienų viešnagė Tėvyneje.

Praėjusį savaitgalį grįžo Clevelandan ir ruošia platesnį tos kelionės pranešimą skautiškai spaudai. Firmadienį, gegužės 8 d., čikagiečiai turėjo galimybės per „Margučio“ radijo išgirsti jos telefoninį pasikalbėjimą su radijo valandėles vedėju Petru Petručiu.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas; į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Firm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA
Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto prėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Firm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namu 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineto prėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.o.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2980, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

KREMLIAUS SOSTE

Michailas Gorbačiovas, tapęs komunistų partijos generaliniu sekretoriumi, krašto kontrolę perėmė 1985 m. kovo 11 d., taigi jau penkeri metai. Gimęs 1931 m., dar 58 m. ir taipgi rodo nemažai energijos. Nuo jo pamintos krypties ne tik daug kas pareina Sovietų Sąjungoje, o taip pat ir Maskvos kontroluojamoje okupuotoje Lietuvoje. Taip pat jo politika turi nemažą reikšmę ir viso pasaulio politinėje atmosferoje.

Jeigu daugelis institucijų ir įtakingesnių žmonių budriai seka Gorbačiova, tai ypač patinka ypač susidomėjusi Miunchene savo centrą turintis Laisvosios Europos — Laisvės radijas, kuris kasdien įvairiomis kalbomis teikia informacijas už geležinės uždangos esantiems žmonėms ir budriai stebi, kas vyksta Maskvos kontrolėje laikomuose kraštuose.

Laisvės Europos radijo centras neseniai išleido savo sudarytą ligišiolinės Gorbačiovo politikos apžvalgą — vertinimą. Kai Gromyko 1985 m. pasiūlė Gorbačiovo kandidatūrą į komunistų partijos generalinio sekretorius, jis pabrėžė, kad Gorbačiovas turi dailią šypseną, bet ir geležinius dantis. Užėmęs įtakingiausio žmogaus postą Sovietų Sąjungoje, Gorbačiovas visų pirma visam Sovietų kraštui, o taip pat ir užsieniui stengėsi per televiziją parodyti dailią šypseną. Jis ėmė vakarietiškai sūlyti ginklų kontrolę, ginklavimosi sumažinimą, skelbdamas ir Sovietų ginklavimosi biudžeto siaurinimą. Jis ryžosi iš Afganistano išvesti Sovietų igulas, kas padarė labai gerą įspūdį vakarų pasaulyje, buvo populiarus ir pačių Sovietų žemėje.

Sovietų Sąjungos viduje jis nuo Lvovo iki Vladivostoko televizijoje ėmė skelbti atvirumo „glasnost“ ir demokratinę pusę seną sukanciją „perestroika“.

Ja buvo svarbu sutramdyti stalinistinio laikotarpio biurokratus ir Brežnevo laikų vadinamos stagnacijos likučius ir dėl to jis leido su mikroskopišku įžvalgumu skelbti tu laikotarpio teroro ir prievartos apraškas ir pats griežtesniu žodžiu tai atmesdamas. Daugelis Stalino aukų buvo reabilituoti ir daugiau kaip trys šimtai politinių kalinių, jų tarpe ir svarbesniųjų lietuvių nusmerktųjų, buvo išlaisvinti, supranta, nusilenkiant ir vakarų spaudimams tarptautinėse konferencijose. Gorbačiovo režimo buvo pažadėta toli siekianti Sovietų teisinės sistemos reforma. Rinkimuose buvo leista staryti daugiau kandidatų, o darbininkai buvo leista turėti įtakos į kolchozų ir fabrių administracijos parinkimą. Nors ta Gorbačiovo „glasnost“ ir demokratinizacija turi ribas, bet vis dėlto gyventojai jau liovėsi baimintis savo mintis reikšti kalboje ir spaudoje. Tą mes ryškiai matome ir iš okupuotos Lietuvos ateinančioje periodikoje. Čia reikia teikti stiprų pritarimą Gorbačioviui.

Ekonominėje srityje Gorbačiovas ryžosi duoti daugiau laisvės privačiai iniciatyvai, net steigime privačių kooperatyvų ir imonių. Tačiau komunistinėje valstybinio ūkio sistemoje atmosfera buvo šalta ir žymesnių ūkiniu laimėjimų kol kas kraštui neatnešė. Sovietų ekonomika yra labai sužlugusi. Gorbačiovas žadėjo didesnes lengvatas žmonėms, padidinti jiems darbingumą, bet komunistinėje sistemoje tas neatnešė laukiamų rezultatų, ir Gorbačiovo valdžia ėmė sukkti iš

nuosaikius ūkinės decentralizacijos į privačių kooperatyvų, įstaigų steigimą, kas anksčiau buvo laikoma baudžiamu kriminaliniu nusikaltimu. Dabar ryžtasi skatinti šeimoms kurtis savo apdirbamose farmose, darbininkams — nuomoti fabrikus ir net kurti bendras įmones su vakarietiškais. Tačiau tą iš dalies sabotavo sovietiniai biurokratai, o ir ūkio bei pramonės darbininkai nesimetė į tas galimybes, kaip Gorbačiovas tikėjosi, nes komunistinėje sistemoje vis dar nėra tam reikiama sąlyga.

Nors statistika ėmė skelbti kai kuriuos laimėjimus, tačiau kasdienės gyvenimo sąlygos prie Gorbačiovo dar pablogėjo, gyvenimo standartas ėmė rodyti smukimo ženklus. Ekonominės reformos kol kas mažai teatnešė laukiamų ir skelbiamų laimėjimų. „Užsimeršimo“ ieškantiems vodkos gėrėjams ypač reikalai pasunkėjo. Sunkinant samagono varymą net ir cukrus turėjo būti parduodamas su kortelėmis, krautuose ėmė trūkti net tokių smulkmenų, kaip muilas ir dantų pasta. Net ir Sovietų sociologė Tatjana Zaslavskaja, kuri vadovauja Sovietų viešosios opinijos tyrimų biurui, paskelbė, kad 1988 m. pasitikėjimas „perestroika“ yra smukęs. Net ir reformistai Sovietų ekonomistai pradeda perspėti, kad, jei gyvenimo standartas nepasiekiamas pagerėjimas, „perestroika“ žlugs visam laikui, ypač produktų kainos ima kilti ir pradeda atsirasti nedarbas.

Savo geležinius dantis Gorbačiovas parodė, nublokšdamas į šalį daug dešimčių savo opozicijos iš vadovaujančių postų, neiškiriant nė jį į aukštumas pasiūliu Gromyko. Pagal naują tvarką, Gorbačiovas turės teisę skirti savo vyriausybės narius ir patį ministrų pirmininką. Jo galia yra didesnė negu prancūzų ar Amerikos sistemoje, nes Sovietų Sąjungoje nėra taip griežtai atskirta įstaigų leidžiamoji galia nuo teismų ir administracijos, Aukščiausią tarybą vis tebekontroliuoja komunistų partija. Gorbačiovas pasilieka Aukščiausios tarybos galvą. Gorbačiovas yra gerojai sustiprinęs savo pozicijas.

Bet iš kitos pusės, pats Gorbačiovas pravedė nuostatą, kad aukščiausiam poste žmogus tegali pasilikti tik du terminus ir todėl Gorbačiovas jau turėtų pasitraukti 1990 metais.

Vis dėlto lietuviai gali pasiūlyti, kad Gorbačiovo laikotarpį okupuotos Lietuvos spauda gali labai daug ką pasakyti. Jau susidarė galimybės atsisteigti lietuvių demokratiniams sąjūdžiams ir organizacijoms, jau atvira burna galima kalbėti apie baisias deportacijas ir spausdinti tremtinių atsiminimus, jau tiek daug mūsų kalinių išleista ir taip palengvėjo atvažiavimas į JAV. „Time“ žurnalas, pasiuntęs daug savo korespondentų, net per 63 psl. aptaria naują Sovietų gyvenimą, Gorbačiovo reformas, pažymėdamas, kaip reikšmingiausias šiame šimtmety. Pabaigoje žurnalas paklausė gyvenantį disidentą rašytoją A. Sinjavskį, ar jis dabar nenorėtų grįžti į Sov. Sąjungą. Jis neparodė entuziazmo. Pats „Time“ pabaigoje įjungė šūkius: Lengviau perspausdinti „Doctor Živago“ (Pasternako), kaip gaminti salami... Pas mus apsišvietęs absoliutizmas; duok Dieve, kad jis išliktų.

Juoz. Pr.

ATEITIES RŪPESČIAI

J. PLACAS

Nepriklausoma Lietuva trumpai egzistavo, bet atliko milžiniškus darbus. Vienas svarbiausių — išugdymas patriotizmo. Tėvynės meilė lietuvių širdyse degė per visą okupacijos laikotarpį. Toji meilė savo tautai buvo slopinama įvairiaisiais būdais: kankinimais, trėmimais, smegunų plovimais. Lietuvis geriau mirė, bet neišdavė savo tėvynės. Neskaitau labai mažo skaičiaus išgamų.

Pirmoji pabėgėlių banga į Vakarų Vokietiją degė tėvynės ilgesiu, skaičiavo dienas, kada vėl galės grįžti į mylimą kraštą. Grįžimo viltims tostant, rūpinosi savo vaikais ir jų ateitimi. Patys gyvendami nepavydėtinose sąlygose, steigė lietuviškas mokyklas, mokė savo vaikus lietuvių kalbos, istorijos, literatūros bei kultūros, kad vaikai nenutoltų nuo savo kamieno.

Apleidami Vokietiją, ta darbą tęsė ir kituose kraštuose. Ir taip Australijoje, Kanadoje, JAV dygo švietimo centrai. Tėvai, vos pajėgdami užsidirbti pragyvenimui, negailėjo pinigų mokykloms išlaikyti. Mokytojai be jokio atlyginimo mokė savo tautiečių vaikučius, kad tik jie išliktų lietuviškai ir svetur begyvendami.

Lietuvių išveivijos sostinėje Chicagoje lietuviškos mokyklos dygo kaip grybai po lietaus. Vienu metu, prisimenu, buvo dvidešimt viena lietuviška mokykla. Tūkstantiai lietuvių jaunimo jas užplėdė. Kai kurios paskiros mokyklos mokinius skaičiavo šimtais (300-400). Jaunimo organizacijos (skautai, ateitininkai) savo iškilmingu sueigu metu netilpo salėse. Lietuviška dvasia veržėsi iš šaltų mūro sienų. Dygo chorai, ansambliai. Skambėjo lietuviška daina, drebojo salų grindys nuo jaunimo šokių. Chicago atrodė lyg antroji Lietuva. Panašūs vaizdai matėsi ir mažesnėse lietuvių kolonijose.

Praėjo nemažai laiko. Buve mokiniai užaugo. Pradėjo lankyti universitetus, baigė juos ir tapo profesionalais. Nepamiršo Lietuvos ir ją iš tolo pamilo. Tų vargo mokyklų mokiniai šiandien jau konsulai, radijo pranešėjai, politikai, organizacijų vadovai, redaktoriai, korespondentai, liutuanistinių mokyklų mokytojai, muzikai, menininkai ir kiti lietuviškos buities žadintojai. Džiaugiasi tėvai savo gerais vaikais, džiaugiasi Lietuva savo talkininkais.

Ne visi tokiais išliko. Nemažai dalis pasirinko turtą ir gerą materialinį gyvenimą. Tautinė dvasia palengva geso. Namuose lietuvių kalba pasidarė retas svečias. Lietuvių kultūrinis gyvenimas mažai pradėjo domė-

ti. Jaunimo organizacijų narių skaičius palaipsniui mažėjo. Minėjimams užteko ir mažesnių saliu.

Dabar pažvelkime į išveivijos lietuvių sostinę, praėjus 40-čiai metų nuo didžiosios imigracijos bangos. Iš dvylikos lietuviškų parapijų beliko tik trečdalis ir tos pačios silpnai laikosi. Iš dvidešimt vienos lietuviškos mokyklos beliko trečdalis ir tik kelios iš jų dar geriau laikosi. Mokinių skaičius mažėja, jų išlaikymas sunkėja. Keliami mokslapinigiai, kurių ne visi pajėgia sumokėti. Tėvų entuziazmas krito. Tiesa, šiek tiek padeda Lietuvių Fondas, bet toli gražu to neužtenka. Vyksta užkulisinis tėvų judėjimas, kad reikia jungti mokyklas. Girdi, bus daugiau mokinių ir ekonomiskai stipriai laikysis. Kas tas jungimasis reiškia? Tai kelių lietuviškų mokyklų likvidavimas. Kas garantuos, kad sujungtoje mokykloje mokinių skaičius nepadidės ar kada nors ir ja teks uždaryti.

Tenka pagalvoti, kodėl vyksta mokinių skaičiaus mažėjimas. Ar lietuvių per tuos keturiasdešimt metų kur nors išemigrovo? Ar nebėra prieauglio šeimose? Į šį kraštą daugiau imigruoja, negu emigruoja, šeimos turi prieauglio. Ir vienu ir antru atveju nėra pasiuteisimo. Žinoma, tam tikras skaičius iškeliauja amžinybėn, išsikelia tarnybiniais reikalais kitur, tačiau dar nemažai lieka ir vietoje. Jei visas lietuviškas šeimas kas nors suregistruotų, suskaičiuotų tiek vaikų, kad jie netilptų dabar veikiančiose liutuanistinėse mokyklose. Nelankymo svarbiausia priežastis — nutautimas, tautinio jausmo išblėsimas. Tėvai jau nebepajėgia tautinės dvasios įkvėpti savo vaikams, o gal ir nebeneri. Jau nemažai yra mišrių šeimų, kurių šeimos kalba nelietuviška. Gerai, jei dar atsiranda mišrioje šeimoje lietuvis ar lietuvi patriotai, jie dar pajėgia perduoti lietuviškos dvasios vaikams. Tokių šeimų labai mažai. Jau yra ir gryni lietuvių šeimų, kur namų kalba nelietuviška.

Materiališkai visi sustiprėjo, bet dvasiniai sumenkėjo. Jau girdisi ir tokios kalbos, kad į Lietuvą nebeįėj, nereikalinga ne lietuvių kalba. Komerciskai nenaudinga, tik nereikalingas vaikų apsunkinimas. Tokia šeima tai lietuvių tautinis kapas. Grįžkime vėl prie lietuviškų mokyklų. Jos jau nebetokios, kokios buvo prieš dešimtmečius, tautinio žydejimo laikais. Daug

mokinių jau sunkiai išitaria lietuvišką žodį, daug lietuviškų žodžių nebesupranta. Lietuvių kalba jiems jau svetima kalba. Tėvai dar leidžia tokius vaikus į lietuviškas mokyklas (pagarba jiems už tai), tikėdamiesi stebuklo, kad jie išmoks gerai lietuviškai per tas kelias valandas savaitėje. Jiems jau reikia specialių klasių, specialių vadovėlių ir mokytojų. Ir lietuviškai kalbančiųjų žodynas silpnas.

Mokytojų ir tėvų susirinkimuose jau kyla balsų: „Keskite programas. Vadovėliai ir pratimai per sunkūs, reikia prastinti, pritaikyti prie mokinių lygio“. Tačiau niekas nekelia balsu, kad mokinių lygi reikia kelti, kad prisitaikytų prie esamų labai suprastintų programų ir vadovėlių. Ar nevertėtų daugiau lietuviškų žodžių reikšmių išaiškinti, kad galėtų lietuvišką knygą paskaityti, kad galėtų laiką į Lietuvą parašyti, gal korespondenciją į lietuvišką laikraštį. O koks likimas mūsų lietuviškos spaudos?

Dar galima džiaugtis, kad ne visi taip galvoja. Turime lietuviškų šeimų, kuriose dar neišblėso tėvynės meilė. Siūnia savo vaikus į lietuviškas mokyklas, nuveža parodyti, kad ir pavergtą tėvynę, rūpinasi išlaikyti lietuviybę šiame krašte. Jų šeimose pagrindinė kalba yra lietuvių kalba. Jų vaikai ateina į mokyklą su dar nesugadintu lietuvišku akcentu, žodindumas gausus, palyginus su kitais. Tai mūsų deimantukai. Kaip ilgai tie deimantukai žibės patekę į tą pilką masę, į virtuvinės kalbos aplinką? Ar jie neapsineš dulkiemis ir nustos žibėti?

Čia turime sustoti ir rimtai pagalvoti. Ar tokių tėvų vaikams neįsteigti specialių klasių, kad jie galėtų mokytis aukštesniajame lygyje. Tokias klases baigę mokiniai galėtų tobulintis aukštesniuose liutuanistiniuose kursuose, o Chicagoje galėtų lankyti Pedagoginį institutą ar liutuanistinę katedrą. Taip paruošti mokiniai galės būti laikraščio redaktoriai, korespondentai, rašytojai ir organizacijų vadovai. Jei kurioje vietoje yra kelios liutuanistinės mokyklos, vienas paskirti tik stiprių lietuviškų šeimų vaikams. Jei viena mokykla, reikėtų, kaip minėjau, specialių klasių. Iki šiol rūpinomės tik silpnaisiais, pamiršome stipresnius. Nuo dabar reikia rūpintis ir vienas ir antrais, nes nuo to priklauso mūsų ateitis. Anksčiau buvo dažniau kalbama apie mokinių vajus. LB daro rašomi bendraraščiai Bū apylinkėms, kad ragintų lietu-

Aktorai Apolonija ir Petras Steponavičiai vaidina Jaunimo centre Chicagos lietuviams.

Nuotr. J. Tamulaičio

viškas šeimas leisti savo vaikus į liutuanistines mokyklas. Dabar nustojo kalbos apie tai, beliko tik jungimosi idėjos dėl finansinių sumetimų.

Kodėl šiandien yra taip sunku išlaikyti lietuviškas mokyklas? Ar lietuviai pasidarė neturtingesni, negu buvo prieš keturiasdešimt metų? Jie pajėgė įsteigti daug mokyklų ir jas išlaikyti bei pripildyti jas besimokančiais. Šiandien turime milijoninius fondus, lietuviškus bankus, klubus. Steigiame naujus centrus, investuojame milijonus dolerių. Surenkame šimtus tūkstančių jaunimo kongresams, dainų ir šokių šventėms bei kitiems svariems reikalams, o nebepajėgiame išlaikyti ne sumažėjusių lietuviškų mokyklų, kurių biudžetams papildyti trūksta tik tūkstančių ar keliolikos tūkstančių. Pagalvokime! Taip pat, nesupraskite mane klaidingai, kad paminėtos sumos yra nereikalingos. Jas tik paminėjau tam, kad jau esame finansiškai pajėgesni, negu buvome anksčiau. Nepalikime mokyklų išlaikymo tik tėvams. Jie aukojasi, savo vaikus vežiodami keliasdešimt mylių, pasi-taiko ir šimtus. Jų vaikai užaugę padės Lietuvai. Jie bus politikai, kultūrininkai. Jie dirbs visuomenėi. Kodėl visuomenė negali prisidėti prie jų paruošimo tam darbiui? Pagaliau ne visi tėvai yra finansiškai stiprūs. Pasitaiko silpnos sveikatos, netenka darbo, turi gausia šeima, patenka į kitas bėdas. Jie nepajėgia sumokėti mokesčių. Mokyklos, gailėdamos jų gerų vaikų, atleidžia nuo mokesčio, bet pačios patenka į finansinius sunkumus. Čia visuomenės parama galėtų padėti.

Ar šiandien lietuviška visuomenė supranta tikrąją liutuan-

tinės mokyklos paskirtį? Turbūt ne, nes per mažai demesio į ją kreipia. Lietuviškos mokyklos yra tautiniai židiniai. Mes turime jaunimo organizacijų, kurioms priklauso tik politiskai nusiteikę, turime pensininkų draugijų, kurioms priklauso tik pensininkai. Tuo tarpu lietuviškos mokyklos tautiniame židinyje sutelpa visi čia paminėti: nuo darželio iki senelio. Čia i didesnes mokyklos šventes ir visi vaikai. Kurgi kitur atrasi tokį vienetą, kur taip gražiai vieningai suturtų ir dirbtų lietuvišką darbą.

Lietuvoje žmonės rizikuoja savo gyvybėmis, keldami balsą prieš okupantą. Atiduoda paskutinę kapeiką už laisvės ir nepriklausomybės atgavimą. Turime nemažai ten savo giminių ir artimųjų. Nejaugi mums nesvarbu jiems padėti? Jiems nepadės rusai, lenkai, vokiečiai ar amerikiečiai. Jiems gali padėti tik laisvas lietuvis. Ar daug lietuvių šiandien sielojasi prisiauginti patriotų lietuvių? Galime džiaugtis ir didžiūtius tu gerų laikų lietuviškų mokyklų auklėtinius, kurie šiandien jau pavadoja pavargusius. Ar ateityje iš dabartinių mokyklų irgi susilauksime tokių stiprių lietuvių šulų? Gal taip, o gal ir ne! Mūsų tautos lūkesčiai priklauso nuo mūsų pačių. Mes esame savo tautos istorijos kūrėjai.

Nebūna ginčų, vedamų be įsiskarščiavimo aistros, ir vargu ar yra ginčų, dėl kurių būtų verta aistringai karščiuoti.

Th. Sherlock

TREMTIES KELIU

ANTOSĖ MAKARAITĖ

15

Mes su Zoselė, žinoma, galvojome, kad mirsime iš vargo ir bado, kaip mirė dauguma tremtinių. Laukėme savo eilės. Susikalbėjome: kuri pirma mirs, jei galės, ateis pasakyti, kaip ten yra. Vieną naktį (dar prieš jos mirtį) sapnuoju, kad Vičegda plaukia baltas garlaisis, ir jame sėdi Zoselė. Aš pradėjau ją šaukti, o ji tik pamojavo ir nuplaukė. Man atrodė, kad sapnas reikšmingas: kas nors turi atsitiikti. Gal ji mėginas bėgti su kitomis moterimis? Po kiek laiko Zoselė nuskeno — išplaukė baltu garlaisiu. Vis laukiau, gal ją susapnuosiu. Ir štai maždaug po mėnesio sapnuoju.

Sėdi, rodos, Zoselė mūsų troboje, apsirėngusi kaip į darbą. Aš puolu prie jos. Ji atstato ranką ir sulauko mane. „Aš atėjau, kaip buvom susitarusios. Atėjau pasakyti, kad viskas Ten yra. Neabejok. Aš Dievo nenačiau, tik girdėjau Jo balsą. Iš pradžių aš buvau žemai, tamsybėje, bet pamažu kilau vis aukštesn. Dabar išėjau į šviesą ir man labai gerai“. Aš jai pasiūliau duonos — gal valgyti nori. „Ne, man nieko nereikia. Melskites, melskites, pasakyk ir mamai, kad nuolat melstūsi“. Atstojosi Zoselė ir išėjo. Aš, rodos, paskui. Ji, žiūrėdama į mane, slinko, tirpo ir išnyko. Daugiau jos nesapnavau, o šito sapno niekada neužmiršiu. Mamos į darbą nevarė, davė po 200 gramų duonos.

Gyvenome vienoj troboj mes visos trys — Trijonienė su vaikeliais ir Kačulienė. Už butą reikėjo mokėti. Trijonienė dirbo buhalterė, gaudavo algą, ji imokėjo. Mama miegodavo ant krosnies, o mes ant žemės. Kai išėdavome į darbą, mama apsitvarkydavo namuose. Jei gaudavome išsimaityti kokių kruopų ar bulvių, mama mums išvirdavo valgyti. Prižiūrėjo ir auklėjo Trijonienės Eimutį. Pasakodavo jam apie Lietuvą, kad ten visko yra: duonos, mėsytes, kruopų ir raudonų obuolių. Obuoliai dideli, abiem rankutėm neapimami. Ten gražūs namai, bažnyčios. Ji mokė vaikelį žegnotis. Syki Trijonienė parnešė vaikui kažkur gavusi obuolį. Pasakė — čia obuolys. „Mamyte, ar mes jau Lietuvoj?“ Jis Lietuvą išvaizdavo gėrio ir grožio šalimi.

Vasarą mama su kitomis moterimis išėdavo į mišką uogauti, grybauti. Parnešusi kiek uogų, grybų, sriubos išvirdavo — kaip gerai dar gyvenome. Syki miške šaka išdūrė mamai akį. Akis pradėjo tvinkti, ištinė, skausmai neapsakomi. Tik vandeny suslapintus skudurelius dėjome ant akies, kad karštį trauktų. Vieną dieną akis plyšo, plūliau su krauju aplejo veidą ir krūtine. Iš skausmo mama apalpo. Kaimynė atbėgo mūsų šaukti iš darbo, kad mama jau mirė. Parbėgome be dvasios. Nuvalėme, nuprausėme — atsigavo. Skausmas sumažėjo, bet nieko ta akimi nebeatė. Akis išvarvėjo, užsitraukė. Kita akis irgi ėmė trauktis — ir visai apako. Nebegalėjo nieko dirbti, sėdėdavo, melsdavosi, Eimučiui pasakas sekėdavo.

Sykį į mūsų trobą užėjo toks vyras. Jis norėjo par-dėti mamai nulipti nuo krosnies. Sako — pakėliau, ir

šūrpas perėjo per visą kūną: ji nieko nebesėvė, tik skudurų krūva.

Kitos senutės mirė, o mes mamą išlaikėme — lygia maistą dalijomės. Vėliau ji grįžo į Lietuvą, dukrė Kostė parsivežė. Čia akla, suvargusi dar pagyveno apie 10 metų. Palaidota Žvinguose.

Pasus mums pradėjo duoti 1956 metais. Jau galima buvo Komi respublikoje kitur persikelti, pradėjo mokėti už darbą, atidarė valgyklą. Visiems rūpėjo grįžti į Lietuvą. Kai kurie nuvažiuodavo į Lietuvą pasižiūrėti, kokios ten tremtiniams sąlygos. Čia likdavo tik tie, kuriais rūpinosi giminės, kurie turėjo kur prisiglausti, kurie gavo darbo. Kiti apsižiūrėjo ir nieko negavo: trobas rasdavo nugrauztas, turtas išgrobtas skrebu, nusurdę giminės irgi mažai ką galėjo pagelbėti. O jei kieno trobos ir stovėjo, tai ten gyveno kiti, ir valdžia neleidavo tremtiniams apsigyventi savo namuose. Valdžia į tremtinius žiūrėjo kaip į nusikaltėlius, liaudies priešus, jų neregistruodavo nei miestuose, nei kaimuose. Grįždavo nusiminė žmonės ir, sukandę dantis, gyveno toliau... Mano draugė Trijonienė grįžo į Lietuvą, kai Eimutis baigė technikumą, atitarnavo armijoje.

As į Lietuvą grįžau lygiai po 30 metų. Taip kančių kelias nujė mano jaunystė, tremtis sudaužė troškimus dirbti Lietuvai, mokyti, šviesti, auklėti vaikus. Mes buvome stalininio despotizmo ir tuolaikinės Lietuvos valdžios ir išdavikų aukos. Už ką?

(Pabaiga)

BOSTONO ŽINIOS

MIRĖ JADVYGA ŠIRVINSKAITĖ

Balandžio 15 d. Brocktone mirė Jadvyga Širvinskaitė, sesuo Julijos Varnienės iš Brocktono ir Bronės Širvinskaitės iš Californijos. Velionė gyvai domėjosi lietuvišku gyvenimu, sekė lietuvių spaudą, ją komplektavo. Labai aukštai ji vertino „Laisvės Varpo“ radijo programą, visuomet jos klausėsi, džiaugėsi jos aukštu lygiu ir aktualumu. Labai galėdama rėmė tos programos išlaikymą. Velionė palaidota Kalvarijos kapinėse Brocktone. Atsisveikindamas su savo uolia klausytoja, „Laisvės Varpas“ balandžio 30 d. laidoje pranešimą apie Jadvygos Širvinskaitės mirtį palydėjo sol. Algirdo Brazio atlikta giesmė „Ave Maria“.

IGNAS BUDRYS PASITRAUKĖ IŠ PIRMININKO PAREIGŲ

Iš LB-nės Bostono apygardos pareigų pasitraukė Ignas Budrys. Priežastis — dėl tarnybos išvykimas iš Massachusetts valstijos. Dabar tas parengtas eina Česlovas Mickūnas, kuriam anksčiau teko būti LB Bostono apygardos pirmininku.

NAUJAS TĖVŲ KOMITETAS

Bostono lituanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkime išrinktas naujas tėvų komitetas: M. Goštautienė, P. Krukonis, N. Šnipienė ir V. Veitas. Mokslo metais mokykloje baigiami gegužės 21 d. Tą dieną 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone įvyks pamaldos, po kurių, salėje po bažnyčia iškilmingas aktas. Jo metu bus įteikti pažymėjimai šiems baigiantiems tą mokyklą.

LB BROCKTONO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Balandžio 23 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje Brocktone įvyko LB Brocktono apylinkės metinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo Vytautas Eikinas. Susirinkime išklaudyta veiklos apyskaita, patvirtinta finansinė apyskaita ir perrinkta valdyba bei Kontrolės komisija. Apylinkė per metus turėjo pajamų 1,316 dol., o išlaidų 1,147 dol., taigi, kasoje liko 169 dol. Apylinkės valdyba palikta ta pati. Ji sudaro: Stasys Eiva — pirmininkas, Povilas Stabinis — pirmininkas vicepirmininkas, Vaclovas Senūta — antiras vicepirmininkas, Lūda Šukienė — sekretorė, Antanas Šeduikis — izdininkas.

UŽBAIGĖ ST. LOZORAČIO PASISAKYMŲ SERIJĄ

Balandžio 30 d. laidoje „Laisvės Varpas“ užbaigė Lietuvos atstovo Stasio Lozoračio, pasisakymų seriją, kuri buvo perduota per eilę sekmadienių. Pasikalbėjimo forma su „Laisvės Varpo“ bendradarbiu Alfonsu Petručiu atstovas pateikė idomias medžiagas bei informacijos įvairiais aktualiais klausimais, liečiančiais Lietuvos bylą. Pasikalbėjime paliesti atstovybės remonto reikalai, Vasario 16-sios minėjimai ir kiti priėmiami atstovybėje, atstovybės tarnautojų praplėtimas, paskutiniai įvykiai Lietuvoje, amerikiečių spaudos pozicija Lietuvos reikalais ir kt.

Tokios plačios informacijos apie Lietuvos atstovybės veiklą Washingtono neteko užtikti lietuvių spaudoje. O visuomenei tokia informacija yra labai reikalinga.

SVEIKINTINA INICIATYVA

Lietuviai mokytojai įvairiose šio krašto viešosiose ir privačiose mokyklose vis plačiau stengiasi supažindinti savo mokinius su lietuvių tauta, jos kultūra, politine padėtimi, ateities siekiais. Anksčiau teko minėti pastangas šioje srityje Whitman mokykloje, o dabar vėl gražus pavyzdys iškilo Fontbonne Academy Miltono. Ten dirba Aldona Lingertaitienė ir Gita Kupčinskienė. Jų tarpininkavimu, Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ koncertas buvo surengtas tos mokyklos gražioje salėje, ne tik bendrai publikai, bet dar atskiras koncertas tos mokyklos mokiniams. Po koncerto mokinės gyvai domėjosi lietuvių tauta, jos kultūra, tradicijomis ir t.t. Mokiniai klausinėjo ratiliečius įvairiais reikalais, o šie ne tik atsakinėjo į klausimus, bet dargi mokė amerikietes mokines marginti kiaušinius, šokti mūsų liaudies šokius ir t.t.

Toje mokykloje Aldona Dabrilaitė-Lingertaitienė dirba jau 14 metų. Per paskutinius 4-rius metus ji yra istorijos skyriaus vedėja. Vienas populiariausių to skyriaus kursų — tai Sovietų Sąjungos ir JAV valdžios sistemų lyginamasis kursas. Destydama tame kurse, Aldona Dabrilaitė-Lingertaitienė daug dėmesio skiria Pabaltijo kraštams. Kai prieš dvejus metus viena to kurso grupė pareiškė norą aplankyti Sovietų Sąjungą, tai mokytojai Aldona Dabrilaitė-Lingertaitienė teko rūpintis tos idėjos realizavimu. Reikalai taip laimingai susiklostė, kad birželio 21 d. toji grupė išskris į Sovietų Sąjungą. Jos didžiausias susidomėjimas — Lietuva, kur grupė priims Salomėjos Nėries vidurinės mokyklos anglų kalbos mokiniai. Amerikietės mokinės Vilniuje viešės keturias dienas. Jos dabar jau susirašinėja su Salomėjos Nėries vidurinės mokyklos mokiniais, siunčia jiems video filmus iš savo kasdieninio gyvenimo.

Apie visa tai plačiai rašė „The Patriot Ledger“ dienraštis savo laidoje prieš „Ratilio“ koncertą ir po to koncerto. Tai pavyzdinga lietuvių mokytojų akcija amerikiečių mokyklose. Ją galėtume pavadinti geros valios lietuviška ambasadoryste.

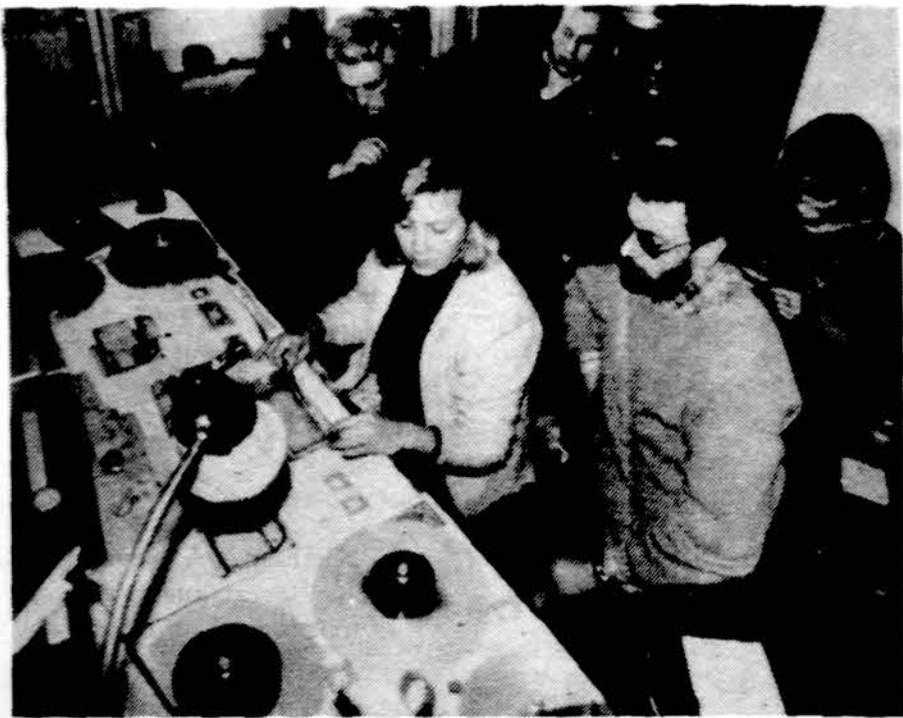
„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo“ lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00 - 10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA. 02402, telefonas: (308) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

RENGINIAI

Gegužės 13 d. 6:30 val. vak. vyrų seksteto koncertas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje.

P. V.

Lietuvos kino studijos darbuotojai ruošia filmą apie Artūrą Sakalaušką.

NAUJI LIETUVIŠKI FILMAI

Šiuo metu JAV vieši trys Lietuvos filminkai Henrikas Šablevičius, Arvydas Reneckis ir Edvardas Kundavičius. Su savim jie atsivežė keletą neseniai, profesionaliai susuktų dokumentinių filmų, kuriuose atviromis akimis žvelgiama į Lietuvos bei lietuvių likimą sovietiniame „darbininkų rojuje“. Šie video filmai bus rodomi keliais seansais Chicago Seklyčioje šį ketvirtadienį ir šeštadienį. Filmų pavadinimai ir turinys tokie:

„Žmogus, einantis namo“ (režis. H. Šablevičius). Žmogus gyvena šioje žemėje laikinai — iki išeinant jam „namo“. Taip galvoja senasis suvalkietis Adomaitis, pragyvenęs aštuonis dešimtmečius. Šis filmas apdovanotas tarpautiniame Oberhauseno festivalyje didžiojo prizų ir taip pat Vokietijos Katalikų centro premija.

„Mums nebaisūs jokie priešai“ (režis. Zubavičius). Civilinė gynyba — tai piliečių savisaugos organizacija karo atveju. Lietuvos kaimo žmogui gynybinės pratybos yra juokingai nesu-prantamos.

„Iš keliautojų gyvenimo“ (režis. A. Reneckis). Gerai ten, kur mūsų nėra, sako sovietinis bomas, vaikščiojantis per „plačiąją tėvynę“ su marionete Benu.

„Veliava iš plytų“ (režis. S. Berzinis). Neiškęs nuolatinių patyčių tarnaudamas sovietų kariuomenėje, Artūras Sakalauškas nušauna aštuonis savo būrio kareivius. Kas ir kieno auka yra šie žmonės?

„Tarp lygių lygūs ir laisvi“ (režis. G. Skvarnavičius). Tarybinių biurokratų ir liaudies gyvenimo sąlygos gerokai skiriasi, nors sūkiuose visi lygūs. „Pabuvau savam laukui...“ (režis. H. Šablevičius). Aukštaitijos kaimo žmonės, prieš pen-

NEDUOS MOKSLAPINIGŲ KREDITŲ

Lankydami privačią gimnaziją Havajuose, prez. Bush atsakinėjo mokinių klausimus. Vienas mokyns paklausė, ar jo tėvai turėtų gauti mokesčių kreditą už sumokamus jo mokslapinigus. Ne, atsakė prezidentas. „Mano supratimu, kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo išlaikyti viešąją švietimo sistemą, kad ji būtų pati geriausia“. Ir dar pridėjo, „Kiekvienas turi išlaikyti viešųjų mokyklų sistemą, ir tada, jei tavo tėvai vis tiek nori tavo mokslui leisti pinigų, priedo prie mokesčių, jei turi tą teisę. Bet aš nematau, kad jiemis dėl to turi būti duota lengvata“.

Sekancią dieną Baltųjų Rūmų šnekovas Marlin Fitzwater pareiškė, kad Bushas „ir toliau palaiko mokslapinigių mokesčių kreditų („tuition tax credits“) sąvoką privačioms mokykloms, bet nemanau, kad šiuo laiku išgaletume ją finansuoti“.

kiolika metų valdžios išvartyti nuo savo žemės, kartą į metus susirenka buvusio kaimo vieton.

Ir galop: „Lituanikos sparnai“ (režis. R. Verba). Filmas Darius ir Girėno žygiui atminti, vientelis čia Amerikoje jau matytas.

Šie filmai, visi trumpi, bus Seklyčioje rodomi gegužės 11 d., ketvirtadienį, 5:30 ir 8 val. vak., ir gegužės 13 d., šeštadienį, 2:30 ir 5:00 val. popiet. Tai naujausia Lietuvos kino darbuotojų kūryba, ir visuomenė kviečiama ją susidomėti. Iš Chicago filminkai keliaus į Los Angeles ir New Yorką.

M. D.

ATTENTION: WOMEN WHO SOUGHT EMPLOYMENT WITH THE VOICE OF AMERICA (VOA), THE UNITED STATES INFORMATION AGENCY (USIA), OR THE UNITED STATES INTERNATIONAL COMMUNICATION AGENCY (USICA) BETWEEN OCTOBER 8, 1974 AND NOVEMBER 16, 1984.

YOU MAY BE A VICTIM OF SEX DISCRIMINATION ENTITLED TO A MONETARY AWARD AND A POSITION WITH THE AGENCY.

UNITED STATES DISTRICT COURT FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA

CAROLEE BRADY HARTMAN, et al., Plaintiffs,

v.

CHARLES Z. WICK, Defendant

Civil Action No. 77-2019 Judge Charles R. Richey

PUBLIC NOTICE

On November 16, 1984, the United States District Court for the District of Columbia found in this class action lawsuit that the United States Information Agency (USIA) or the Agency, including the Voice of America (VOA), is liable for sex discrimination against female applicants for the following positions at the Agency. The USIA was also formerly known as the United States International Communication Agency (USICA). On January 19, 1988, the Court issued its opinion ordering relief in a variety of forms to potential class members. Accordingly, this case is now in the remedial phase.

JOB COVERED

Specifically, the Court has found that the Agency has discriminated against women in hiring in the following jobs:

- Electronic Technician (Occupational Series 856)
- Foreign Language Broadcaster (Occupational Series 1048)
- International Radio Broadcaster (Chief) (Occupational Series 1001)
- International Radio Broadcaster (English) (Occupational Series 1001)
- Production Specialist (Occupational Series 1071)
- Writer/Editor (Occupational Series 1062)
- Foreign Information Specialist/Foreign Affairs Specialist/Foreign Service Information Officer/Foreign Service Officer (Occupational Series 1065 and 130)
- Radio Broadcast Technician (Occupational Series 3940)

WHO IS INCLUDED

All women who sought employment with the Agency in any of the jobs listed above between October 8, 1974 and November 16, 1984 and were not hired may be eligible for relief. Also included are those women who were discouraged from applying for these positions during that time period. Even those women subsequently hired by the Agency in some capacity may be entitled to participate in the remedial phase of this case.

Women who sought employment with the Agency as Foreign Service Officers or Foreign Service Information Officers may be eligible for different kinds of relief depending upon the date of application and whether they sought employment at the entry level or mid-level. Women who sought employment with the Agency as entry level Foreign Service Officers or Foreign Service Information Officers in the years 1974-1977 must use the procedure outlined below. Women who sought employment with the Agency as mid-level Foreign Service Officers or Foreign Service Information Officers in the years 1974-1984 must also use the procedure outlined below. However, women who sought employment with the Agency as entry level Foreign Service Officers or Foreign Service Information Officers in the years 1978-1984 cannot use the procedure outlined below, since the Court has ordered an alternative form of relief for them and selected women in this group will be notified individually as to their rights.

RELIEF AVAILABLE AND HOW TO OBTAIN IT

Relief available to class members may include a monetary award and/or priority consideration for a current position with the Agency. If you think you may be entitled to relief, you must obtain a claim form, complete it fully, and return it to counsel for the plaintiff class, Bruce A. Fredrickson, Esq., Webster & Fredrickson, 1819 H Street, N.W., Suite 300, Washington, D.C. 20006 (202) 696-9515, postmarked no later than July 15, 1989.

You may obtain a claim form in person and/or in writing from several sources: counsel for the plaintiff class, whose address is listed above; in person from USIA, Front Lobby, 301 4th Street, S.W., Washington, D.C. (8:15am-5:00pm); Office of Personnel Management (OPM), Federal Job Information Center (First Floor, Room 1425), 1900 E Street, N.W., Washington, D.C. (8:30am-2:30pm); or from area OPM offices throughout the country; in writing, VOA-Hartman, P.O. Box 400, Washington, D.C. 20044. You should carefully consider all questions on the claim form, sign it, and return it to counsel for the plaintiffs. Do not send any claim form to the Agency, the United States District Court, the Court of Appeals, or the Clerk of the Court. The Judge, the Court and the Clerk of the Court will not accept the claim form and will not process claim forms to plaintiffs' counsel.

PROCESSING OF CLAIMS

The process for handling claims has not been finally decided. Thus far, the Court has ordered that responding class members demonstrate their potential entitlement to relief at an individual hearing to be scheduled at a later date. However, the Court has reserved the right to reconsider this procedure in the event the number of claims filed makes this approach unmanageable.

Should individual hearings be used, you will be fully informed as to the date and time of your hearing. Moreover, you will be entitled to legal representation by counsel for the plaintiff class or his designee at no cost to you. Legal counsel will discuss your claim with you prior to your hearing, help you prepare your case and represent you at your hearing. You may, of course, retain your own attorney to represent you, if you so desire.

At the individual hearing, you will be asked to demonstrate your potential entitlement to relief by showing that you applied for one or more of the covered positions during the period October 8, 1974 and November 16, 1984 and that you were rejected, or that you were discouraged from applying. Evidence may be required in the form of testimony, documents, or both. Once you have demonstrated these facts, USIA is required to prove, by clear and convincing evidence, that you were not hired (or rejected) for a legitimate, non-discriminatory reason, such as failure to possess requisite qualifications. Should USIA make such a showing, you would then be entitled to demonstrate that the Agency's reason is merely a cover for sex discrimination and unworthy of belief.

Following the hearing, the Presiding Official will decide whether you are entitled to relief and, if so, what relief is appropriate. You may be entitled to wages and benefits you would have earned if you had been hired (back pay) from the date of your rejection until the date relief is approved. Under the law, back pay is offset by earnings you may have had during the period. In addition, you may be found to be entitled to front pay (that is, compensation into the future until an appropriate position is afforded you). Similarly, you may be found to be entitled to priority consideration for employment with the Agency. If that, you may further be entitled to retroactive seniority with the associated benefits and the value of any promotions you would likely have had if you had not suffered discrimination.

REQUIRED STEPS TO FILE YOUR CLAIM

To participate in the remedial phase, you must fully complete the claim form and return it, POSTMARKED NO LATER THAN July 15, 1989, to counsel for the plaintiff class. Your failure to do so will result in your losing all rights you may have in this lawsuit. If you have questions about your rights or procedures available to you, you may contact counsel for the plaintiff class.

Bruce A. Fredrickson
Webster & Fredrickson
1819 H Street, N.W., Suite 300
Washington, D.C. 20006
(202) 696-9515

/s/ Judge Charles R. Richey
United States District Court
Judge Charles R. Richey

October 4, 1988

Date

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6109

Norintej PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

“ATTENTION — GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-838-8885 Ext. GH 7765.

HELP WANTED

“ATTENTION — HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840-\$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R7765.

FOR RENT

Išnuomojamas gražus 2 mieg. butas Marquette Parko apyl. Apšildymo ir virimo dujos, virykla, šaldytuvai, oro vėsinimas; parketo grindys, balkonai. Suuugusiems. Tel. 737-0835.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida Suredagavo Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuvė atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasiekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50 Illinois gyventojai moka \$6.94 Užsakymus siųsti;

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

Švariai ir greitai išdažysime Jūsų kambarius Skambinkite vakarais, po 6 v.v.: 476-5147

TAISOME SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS Kreiptis į: Hermis Deckys Tel. 585-6824 Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro Kalbėti lietuviškai

Ieškome garažo įvairių rekmenų daiktų pasidėjimui Marquette Parko apyl. Skambinti B. Serapinui po 6 v.v. 636-2960.

ELEKTROS VEDIMAI — PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesčiu. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 695-2020 KLAUDIJUS PUMPUTIS

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dab. Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškais-lietuviškais kraštais.

Tam pritarlama(s), siunčiu auką \$..... Foundation of Lithuania Minor, c/o Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill. 60516

Vardas, Pavardė

Adresas

GENRIKAS SONGINAS VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino antuko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

NEPASAKYTI ŽODŽIAI

Kiek metų reikia išgyventi, kad pasijustum atlikęs savo paskirtį žemėje? Kad suspėtum pasakyti ir išgirsti visa, ką nori ir privalai?

Elenos Starkienės gyvenimas nebuvo trumpas — 83 metai, tačiau kai ką pasakoti ji vis tiek nespėjo. Paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį ją kankino nerimas — išnykti lyg dūmas. Mūsų istorija, mūsų darbai buvo nutylimi arba nušviečiami tokia šviesa, kad suabejodavai — gal tikrai mūsų gyvenimas buvo tik tuščių girnų sukimas? Nušviesti tuos nuygentus metus tikra šviesa, parodyti nudirbtų darbų prasme, ir vertę buvo didelis Elenos rūpestis. Tik kaip? Kokia prasme, jei šita tiesa liks dūlėti stalčiuje? Palengvėjimo atodūsį atnešė paskutinis gyvenimo pusmetis. Susidomėjimas istorija, praeitimi — dabar galima ramiai pasitraukti. Yra kas teisingai nušviečia ir įvertina tėvų ryžtus ir darbus. Belieka tik perduoti estafetę. Tik pasakyti: aš išėjau, dabar jūs eile.

Šitos estafetės perdavimas turėjo įvykti per Caritas sambūrio steigiamąjį susirinkimą. Laukė vieta garbės svečių tarpe, numatytas laikas programoje. Deja, atsisveikinimo žodis liko neištartas ir neišgirstas. Elena Starkienė mirė pačiose suvažiavimo išvakarėse — 1989 m. balandžio 14 d.

Elena Repytė Starkienė gimė 1905 m. Panevėžio apskr. Tėvai turtingi ūkininkai. Šeima gausi, darni, giliai religinga. Jau senelis rūpinosi lietuviška draudžiama spauda, vaikų išmokslinimu. Vyriausiasis brolis Antanas stambus ūkininkas, seimo narys, artimas draugavo su K. Brazausku, tuo metu Panevėžio gimnazijos direktorium, vėliau — žymiu politiniu veikėju. Jis, mokytoja Giedraitienė Elenai, Panevėžio gimnazijos moksleivei, visam gyvenimui turėjo didelės įtakos, nulėmė pasaulėžiūrą.

Baigusi gimnaziją mergaitė panūdė studijuoti užsienyje. Gavo siuntimą ir stipendiją studijuoti Belgijoje Žemės ūkio ir namų institute. Siuntimas nužiugino, bet stipendiją užprotestavo brolis.

Tu turi tėviškę, joje yra tavo dalis. Jos pakaks mokslui. Stipendiją tu atimtum iš to, kuris be jos negalėtų mokytis. Labai nebuožiškas požiūris. Tačiau buožės likimo jis neišvengė — po dvidešimties metų jis nubuožintas, buvo išvežtas į Sibirą ir ten greitai mirė.

Baigusi studijas Elena grįžo į Lietuvą ir buvo paskirta dirbti Vabalninko Mergaičių namų ruošos mokykloje. Teko dirbti ne tik mokytoja, bet dar rūpintis statyba, vesti sąskaitas, jas apmokėti — ne toks jau naujas daiktas, kad pedagogui tenka būti ir teikėju, ir darbų vykdytoju, ir inžinierium...

Tais pat metais į Vabalninką atsikėlė ir jaunas gydytojas Antanas Starkus. Baigęs studijas

jis turėjo puikių galimybių likti Kaune, tačiau jam atrodė, kad pirmiau reikia „išmokti gydyti“. Taip, šito jis išmoko. Daugybės jo pacientų liudijimu jis liga „pamatydavo per mylią“...

Pats gyviausias visuomeninis darbas Elenai prasidėjo Kaune. Katalikų Moterų, Šv. Zitos, Žmogaus globos draugijos — ne visas žinau. Tačiau daugiausia jėgų tekdavo skirti Moterų draugijai. Ilgametė „Moters“ laikraščio redaktorė, — ne vienas numeris neišėjo be jos plunksnos. Be to, dažnos kelionės su paskaitomis į Moterų draugijos skyrius, į Marijampolę, kur buvo spausdinama „Moteris“. Sūnus Kęstutis šituos išsiskyrimus pakeldavo vyriškai, o mažoji Valiutė dažnai aplaistydavo ašarikėmis — tėtė vėl lieps gerti kakavą...

Sunkūs laikai teko išgyventi šeimai vokiečių okupacijos laikais. 1949 m. į duris pasibeldė Olga Gurvyčiūtė — žydė. Aplink žmonės ir toli gražu ne visais galima pasitikėti. Bet juk neišvysi! Po metų iš kaimo atvežė trejų metų Adą Feldšteinaitę, — ji nieko nemokanti kaip tik verkė ir verkti. Čia ji aprimo, išgyveno metus. Ir tie metai — diena iš dienos lyg peilio ašmenimis...

Ir vis tiek pati didžiausia bėda buvo dar priešaky. 1943 m. A. Staruk, kaip ir dar kelias dešimtis žymesnių mūsų tautiečių, vokiečiai suėmė kaip įkaitus. Jei Plechavičius nesurinks kiek ten tūkstančių lietuviškos armijos, šitie įkaltai bus sušaudyti. Meskime dabar akmenį į tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prasiitarė — reikia organizuoti armiją karui su Stalinu.

Nežinau, kiek ten tos armijos buvo suorganizuota, bet įkaitų nesužadė. Jų laukė baisesnė lemtis — Dievų miškas. Daugumas jų ten ir liko. A. Starkui pavyko išgyventi — daugiausia žmonos siuntinių pagalba.

Elenai teko atsisakyti mokytojos darbo Saulės gimnazijoje, — mokytojų atlyginimas ir kortelės buvo tokios, kad tik gyvybę palaikytum. Draugų pagalba pavyko gauti darbą Valgyklų treste. Galima buvo suruošti siuntinių vyrui. Tačiau darbas — pragariškas. Po 14 ir daugiau valandų per dieną. Be sekmdienų. Šitame treste liko, grįžus tarybinei santvarkai.

Po didelių pastangų Elena gavo leidimą nuvykti pas vyrą. Susitikimas po 30 metų... Pora laimingų metų — lyg kompensacija už visus sielvarčius. Planuota grįžti į Lietuvą — juk liko vaikai! Šiame planams įvykti trūko taip nedaug — tik poros mėnesių! Deja, gydytojas, kitas diagnozavęs „per mylią“, savęs diagnozuoti nepajėgė. Kepenų vėžys.

Elena grįžo į Lietuvą tik su pelenų urna...

Paukštis pakirptais sparnais — tik taip galima įsivaizduoti paskutinius Elenos gyvenimo dešimtmečius. Nelengva dalia

A. a. Elena Starkienė

žmogui, pratusiam savo valandą dalyti kitiems. Visuomeninė veikla — jos nebuvo. Nebuvo organizacijų, nebuvo spaudos, kurią galėtum rašyti nemeluodamas sau. Liko atminimai. Žarstai juos, lyg senas iš apyvartos išėjusias monetas, niekam nereikalingas, dargi pavojingas, užkrėstas praeities bacilomis — nacionalizmu, religiniu pavojumi...

Paskutinis gyvenimo pusmetis atrodo nutraukė tamsias užuolaidas nuo gyvenimo langų. Pamatė praeitį — nelengvą, bet gražią, garbingą. Pamatė ateitį — galbūt dar sunkesnę, bet jau turincią prasmę, tikslą, kuriam negalės nei jėgų, nei jokių aukų. Laisvė — laisvė daryti gera, laisvė gyventi nemeluojant. Šita mintis braukė išbraukia tuos stingulius, kada buvai verčiamas gyventi ne žmogaus vertu gyvenimu, o augalo vegetacija maitintis, augti, dauginis. Šitie pokyčiai versta vertė šaukti — gyventi — dar gyventi...

Paskutiniai žodžiai liko nepasakyti. Tačiau juos įspėti nesunku. Ir juos išstara savo laiku jos palikuonys. Anūkė Rasa — smuikininkė, Gabrielė — abiturientė, ateitininkų organizatorė. Proanūkas — ak, jis šiandien dar nelabai žino — prosenelė mirė tik šiandien ar ir visai...

O a. a. Elena mūsų — Carito — pirmutinė delegatė pas Viešpatį. Nepasakytus žodžius mums mes pavadame jai pasakoti. Tam, kurio rankose sauliu ir tautų — didelių ir mažų likimas...

Ona Jankaitytė Gratkauskienė

KULTŪRINIS AUTOBUSAS

Chicagoje jau pradėjo vežioti keleivius vadinamieji kultūriniai autobusai, kurie paima miestą norinčius pamatyti prie Meno instituto. Vyksta trims kryptimis — į pietus, šiaurę ir į vakarus. Už porą dolerių galima daug pamatyti. Senimui ir vaikams — papigimimais. Jais galėtų pasinaudoti turistai.

MŪSŲ KOLONIJOSE

East Chicago, Ind.

SUSIRINKIMAS

R. L.B-nės East Chicagos, Indianos, apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko šių metų balandžio 30 d., sekmdienį, 2 val. po pietų Kazimiero Čiurinsko rezidencijoje.

Buvusiam pirmininkui Girdžiūnui dėl ligos negalėjusiam dalyvauti, susirinkimą atidarė ir pravedė vicepirmininkas K. Čiurinskas. Pirmininkaujantis, pasveikinęs visus gausiai susirinkusius ir palinkėdamas nuosirdžiai svarstyti susirinkime iškeltus klausimus, perskaitė darbotvarkę, kuri vienbalsiai buvo priimta. Į darbo programą buvo pakviesti E. Smilgys sekretoriauti ir B. Turkevičius — išdininkas.

Toliau buvo valdybos pranešimai. Apylinkės veiklos pranešimą padarė K. Čiurinskas, vicepirmininkas. Per metus buvo surengta gegužinė, kurioje dalyvavo daug žmonių ir davė gražaus pelno. Motinos dienos proga užrašytos šv. Mišios už gyvas ir mirusias lietuves motinas, aktyviai dalyvauta Altos rengiamoje Vasario 16-tosios ir bausių birželio minėjimuose, dalyvauta Vliko seime Londone ir R.L.B-nės tarybos suvažiavime ir Kūčiose. Apie kasos stovį pranešimą padarė kasininkas B. Turkevičius. Daugiau pranešimų ir nebuvo. Taip pat nebuvo ir diskusijų dėl pranešimų, kurie vienbalsiai buvo priimti.

Toliau buvo naujos valdybos rinkimai. Į naują valdybą išrinkti ir pasiskirstę pareigomis: Kazimieras Čiurinskas — pirmininkas, Aldona Kačinskienė — vicepirmininkė, Eugenijus Smilgys — sekretorius, Balys Turkevičius — išdininkas ir valdybos nariai — Margarita Vaičiūnienė, Albertas Vinikas ir Vincas Kačinskas.

Į kontrolės komisiją išrinkti V. Kleiniene, A. Nevardauskas ir A. Barauskas. Valdybai ir kontrolės komisijai buvo palinkėta ištermis ir sėkmės užimtose pareigose. Valdyba savo pirmame posėdyje nutarė susidaryti veiklos planą. Svečias iš Chicagos J. Bagdžius sveikino susirinkimą apygardos vardu ir ragino nepavargti visuomeninėje veikloje. A. Repšienė sveikino R.L.B-nės Marquette Parko apylinkės ir taip pat centro valdybos vardu. Savo sveikinamame žodyje pasiūlydė šios dienos vieniungio ir patriotiško susirinkimo ir ragino laikytis Vliko kongreso, je dalyvavo daug žmonių ir davė gražaus pelno. Motinos dienos proga užrašytos šv. Mišios už gyvas ir mirusias lietuves motinas, aktyviai dalyvauta Altos rengiamoje Vasario 16-tosios ir bausių birželio minėjimuose, dalyvauta Vliko seime Londone ir R.L.B-nės tarybos suvažiavime ir Kūčiose. Apie kasos stovį pranešimą padarė kasininkas B. Turkevičius. Daugiau pranešimų ir nebuvo. Taip pat nebuvo ir diskusijų dėl pranešimų, kurie vienbalsiai buvo priimti.

Reikia paminėti, kad šiai apylinkei priklauso labai daug seniau atvykusių lietuvių ir čia gimusių. Po susirinkimo — vaišės: sumuštiniai, kugelis, pyragai, kavutė ir kas norėjo... stipresnio. Kas nežino K. Čiurinsko dosnomo. Ypatingai buvo malonu prie vaišių stalo padisku-

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. gegužės mėn. 10 d.

tuoti dabartinius įvykius okup. Lietuvoje su viešnia Monika, ką tik atvykusia iš Kauno. Esu dėkinga K. Čiurinskui už pakvietimą dalyvauti susirinkime, kur sutikau tiek daug

patriotų lietuvių, kuriems rūpi mūsų paverttieji broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje. Vieningai artinkime mūsų tėvynei laisves dienas. Dieve, mums padėk!

Ant. Repšienė

A.†A. WALTER H. MEYER

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. gegužės 8 d., sulaukęs 60 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Meta, sūnūs: Helmut ir Jurgis, marti Melanie; dukterys: Rose, žentas Antanas Scornavacco, Evelyn; septyni anūakai.

Kūnas pašarvotas antradienį, gegužės 9 d. nuo 4 iki 9 v.v. ir trečiadienį, gegužės 10 d. nuo 10 iki 4 v.v. S. C. Lack & Sūnūs koplyčioje, 2424 W. 69th St. Trečiadienį, 4 v. p.p. kūnas bus perkeltas į Lietuvių Ev. Liuteronų Tėviškes parapijos bažnyčia, kur įvyks buduvė.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 11 d. Iš bažnyčios 10 val. ryto velionis bus nulydėtas į Bethania kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, dukterys, anūakai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack & Sūnūs. Tel. 737-1213.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

PLB, JAV LB ir Kanados LB kultūros vadovės susirinkusios Detroito. Iš kairės: Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Dalia Kučienė ir Irena Lukoševičienė.

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x „Draugo“ atkarpoje šiandien baigiamas spausdinti Antosės Makaraitės atsiminimus „Tremties keliu“. Rytų pradžioje neilgus Valiauskos Kutkevičiaus atsiminimus „Sveitimsalių legione“.

x Rimos Budrytės ir Roberto Jokūbauskio moterystės sakramentą praėjusį sešadienį palaimino Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje klebonas kun. J. Kuzinskas. Jungtinių metų giedojimo Lietuvių operos vyrų chorą, sol. Dana Stankaitytė, o naujais vargonais grojo Manigirdas Motekaitis. Dirgavo buvęs mūsų Operos chormesteris Alfonsas Gečas, atvykęs iš Wisconsin.

x Dantų gydytojų sąjungos susirinkimas bus ketvirtadienį, gegužės 11 d., 6 val. vak. pirmininkės dr. E. Repšienės laukiamajam, 2652 W. 59 St., Chicago, Ill. Valdyba prašo visas kolegas susirinkime dalyvauti.

x Vladas Šaulys, 67 E. Glengate Ave., Chicago Heights, Ill., gavo laišką iš sesers Julės Baltrušienės, kuri gyvena Naujoje Akmenėje Lietuvoje. Ji rašo, kad jos namuose nuo balandžio 14 dienos laikomos šv. Mišios. Kasdien prisirenka pilni namai maldininkų. Jos namuose gyvena ir klebonas, kuris rūpinasi pastatyti naują bažnyčią. Valdžia davė visus leidimus, bet neduoda jokios pagalbos. Žmonės kiek galėdami aukoja bažnyčios statybai, bet visi laukia pagalbos ir iš Amerikos lietuvių.

x G. ir J. Aleksai iš Jurbarko nori susirašinėti su jaunomis Amerikos lietuvių šeimomis. Rašyti: Lithuania, Jurbarkas, Sodų 21a, G. Aleksa. (sk)

x Lietuvos Dukterų ruošiamas balius jau čia pat – šeštadienį, 7 v. v. Išskirtinai įdomi programa, puikios p. O. Norvilienės ruošiamos vaisės, daug laimikių, svajinga muzika šokiams. Bilietai dr. Jos būstinėje 10-5 val., 2735 W. 71 g. Tel. – 925-3211. Visi nuosirdžiai kviečiami! (sk)

x Laureatų IX-ji premijų šventė įvyks gegužės 20 d. Jaunimo centre Chicagoje. Visi nuosirdžiai kviečiami dalyvauti. Rezervacijoms skambinti Irenei Polikaitienei 434-2243. (sk)

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. – 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniai ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Dainų šventės seminaras Dainavoje bus birželio 20-23 dienomis. Atidarymas bus birželio 20 d., antradienį, 3 val. p.p. Seminaras baigsis birželio 23 d., penktadienį, 12 val. dienos. Kviečiami visi chorų dirigentai ir bent po keletą choristų dalyvauti. Kambarius apsimoka patys dalyviai.

x Dail. Magdalena Stakūnienė ir Halina Moliejienė rūpinasi JAV LB Kultūros tarybos rengiama laureatų premijų švente, kad salė būtų papuošta ir meniškai renginyje atrodytų. Visi kviečiami dalyvauti.

x Marijos aukšt. mokyklos direktorė ses. Grace Ann praneša, kad Šiaurės Centrinė draugija pranešė apie mokyklos pripažinimą 1988-89 metams. Tai jau 54-tas šios įstaigos pripažinimas.

x Koldūnai, kugelis ir įvairūs skanumynai laukia šį sekmadienį, gegužės 14 d., tuoj po 11 val. šv. Mišių. Bažnytinio komiteto šeiminkės rengia pietus Lietuvių centre Lemonte visiems pamaldose dalyvaujantiems. Pietų pelnas skiriamas misijai išlaikyti.

x Salomeja Stakėnas iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą ir dar pridėjo 20 dol. auką. S. Stakėną skelbiame garbės prenumerate, o už palaikymą savos spaudos labai dėkojame.

x Birutė Vindašius, Berwyn, Ill., atsiuntė visą šimtinę ir kartu pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams. B. Vindašius skelbiame garbės prenumerate, o už auką labai dėkojame.

x Rimas Černius, Chicago, Ill., su prenumeratos pratęsimu atsiuntė visą šimtinę. R. Černių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Rugsėjo 22 d., trijų dienų kelionė į „Door County“ Wisconsin autobusu. Kaina tik \$205.00 žmogui. Registracijai kreipkitės į Travel Advisers Inc. 1515 N. Harlem #110, Oak Park, Ill. 60302, tel. 312-524-2244. (sk)

x V. Mykoliaičio-Putino 4 v. dramos „Daktaras Gervydas“ pasaulinė premjera įvyks gegužės 21 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre. Režisuoja Laima Šulaitytė-Day, vaidina 9 „Vaidilutės“ teatro aktoriai. Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių prekyboje. **Dėl platesnių informacijų skambinti 652-6825.** (sk)

x Greit parduodu viešos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Naujausias žinios iš Lietuvos kasdien girdimos ne tik naujais, bet ir senais Grundig radijais. Gradinskas 2512 W. 47th St., 376-1998. (sk)

x Turime tiesioginį susitarimą su „dolerinėmis“ parduotuvėmis. Jūsų pinigai bus saugiai pervedami per banką jūsų giminėms Lietuvoje. Šis būdas tinka įsigyti įvairioms prekėms, automobiliams, išvengti muitinės išlaidų ir palikimus sutvarkyti. **Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.** (sk)

x Dr. Dalios Garūnaitės ir dr. Lino Sadausko sutuoktuvės bus Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje gegužės 27 d., šeštadienį, 3 val. p.p. Dr. D. Garūnaitė šiuo metu dirba Chicagoje, o dr. L. Sadauskas – Auroroje.

x Dr. Petras Kisielius, lietuvių teatro „Vaidilutės“ pirminkas, Irena Tiknienė, Dana Viktorienė, Edvardas Šulaitis sudaro šio teatro vadovybę. Šiuo metu jie uoliai rengiasi naujo veikalio pastatymui ir rūpinasi techniniu parengimu.

x „Daktaras Gervydas“, Vinco Putino-Mykoliaičio keturių veiksmų drama, kuri niekada dar nebuvo vaidinta, yra statoma „Vaidilutės“ teatro Jaunimo centre Chicagoje gegužės 21 d., sekmadienį. Bilietus galima jau dabar įsigyti.

x ALRK Moterų sąjungos Chicago apskrities suvažiavimas, buvo gegužės 7 d., sekmadienį, Nekalto Prasidėjimo par. mokyklos salėje Brighton Parke. Valdyba dvejiems metams buvo išrinkta: pirm. Mary Anna Gerčius, vicepirm. Frances Urnažus, išd. Grasilija Meiluvienė, sekr. Eve A. Lukas, išdo globėjos – Peggy Zakaraitė, Dona Žilis ir Bernice Nedzveckas. Suvažiavime dalyvavo centro vald. pirm. vicepirm. Emilie B. Prose, „Moterų Dirvos“ red. Dale Murray ir adm. Palmer Breidenbach bei kun. F. Kireilis. Kitas suvažiavimas bus spalio mėn. Marquette Parke. Globojo trečios kuopos narės.

x Ona Kizlauskas iš Broadview, Ill., parėmė „Draugą“ 30 dol. auka ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. O. Kizlauską skelbiame garbės prenumerate, o už rėmimą lietuviško žodžio labai dėkojame.

x Stasys Kybartas iš Chicago, Ill., mūsų nuosirdus rėmėjas, garbės prenumeratorius, lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą su visa šimtine. Nuosirdus aciu.

x Ignas Beleckis, Hot Springs, Ar., parėmė „Draugą“ 20 dol. auka ir pratęsė prenumeratą 1989 metams. I. Beleckį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Jonas Laukys, Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir pratęsė prenumeratą su visa šimtine. J. Laukį įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už paramą savai spaudai labai dėkojame.

x „Lietuva Parcel Service“ praneša, kad priima apmokėtų maitų kargo įvairią aparatūrą, buitinę techniką, kaip šaldytuvus, skalbimo, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. daiktus. Taip pat patarnaujame grįžtančioms į Lietuvą, išsiunčiant kargo. Siuntinius priimam apmokėtu ir neapmokėtu maitu. Darbo valandos pagal susitarimą. Kreiptis pas Janiną Juodvalkienę, 4457 S. Talman, Chicago, IL 60632, tel. 847-2614. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-2100 dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvėje rasi didelių pasirinkimą Lietuvoje pagedaujant prekių. Siunčiamos prekės kargo į Vilnių. Priimame užsakymus ir iš kitų miestų. Sav. A. ir F. Šlūtai. (sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiaga siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

MAMYTEI

Mamyt, mylėjai
Mane mažytį,
Kai buvo sodai
Baltai dažyti.

Lopšinės aida
Girdžiu iš lūpų.
O mielos rankos,
Kur lopšį supo!

Mylėt išmokei
Tevelių kraštą,
Prašei pamėgti
Jų kalbą, raštą...

Už rūpestėlį,
Už čiūčia-ljūliu,
Tau aciu aciu,
Brangi motule!

Jonas Minelga

MINTYS APIE MAMĄ

Mama yra mano geriausia draugė. Ji mane myli, nors aš ne visada gerai elgiuosi.

Tanya Barauskaitė

Mano mama yra labai maloni ir graži. Ji mane visada pralinksmina ir abi kartu juokiamės.

Rima Mulokaitė

Mamos rankos išmokė mane plaukus šukuoti, megztinį megzti, vainiką pinti.

Vanesa Kašeliūnaitė

Mano mama pagimdė mane prieš 15 metų, bet dar vis myli mane kaip ir seniau.

Vytas Žemaitaitis

Laiminga mamytė ją mylinčių vaikučių tarpe.

Mano mama yra labai gera. Ji moko mane būti geru, kartais duoda gerų patarimų apie gyvenimą.

Petras Mošinskis

Kaip sunku būti mama! Reikia drabužius plauti, kambarius tvarkyti, alkanus vaikus pamaitinti.

Ugnė Skripkutė

Mamai nepatinka karai ir šautuvai. Ji sodina daržus ir juos gražiai užlaiko.

Vincas Giedraitis

Mano mama visur mane pavežioja ir pinigų duoda. Ji vis nori žinoti ar esu gyvas ir sveikas.

Tomas Viskanta

Mano mama yra labai gera. Ji visada mane myli, nežiūrint kad ir blogiau pasielgiu.

Darius Vitkus

Man smagu yra būti su mama, aš esu laiminga, kad gerai sugyvename.

Vanessa Varnaitė

MOTINAI

Motina, reikia bučiuoti kiekvieną žemės pėdą, kurią yra palietusi tavo koja!

H. Heine

Aš prisimenu savo motinos maldas. Jos visuomet lydėjo mane. Jos skambėjo man per visą gyvenimą.

A. Lincoln

Joks gausumo ragas negali išlieti tiek daug gerybių, kaip laiminanti motinos ranka.

A. Gruen

Ranka, kuri supa lopšį, valdo pasaulį.

W. R. Wallase

Jei motinos širdis yra Dievui altorius, tai tie namai Jam yra bažnyčia.

Sailer

ATSIPRAŠAU

Vieną dieną ponia Zurbienė norėjo eiti su savo sūnumis Tomu ir Mariumi į krautuve. Visi apsirėngė ir lipo į mašiną. Tomas ir Marius važiuodami kalbėjosi, ką jie pirk. Mama galvojo apie savo pirkinius.

Kai atvažiavo į krautuve, mama pasakė vaikams visada eiti su ja kartu, kad nepasimestų. Mama žiūrėjo į megtinius. Tomas su Mariumi nubėgo prie žaislų. Tomas nubėgo tolyn.

Marius surado, ką norėjo pirkti. Tuo tarpu mama šaukė jų vardus. Marius norėjo Tomui pasakyti, kad mama jų ieško, bet Tomo nerado. Marius nubėgo ir pasakė mamai, kad Tomo nerado.

Tomas nubėgęs toliau apsižiūrėjo, kad jam nežinoma vieta ir nebežino į kurią pusę reikia eiti. Ėjo viena kryptimi, pagaliau atsisedo ir pradėjo verkti.

Mama su Mariumi visur vaikščiojo ir šaukė Tomą vardu. Tomas išgirdo mamos balsą ir pradėjo bėgti į tą pusę. Pagaliau surado. Linksma pribėgo prie mamos ir Marius. Jų atspiršė už savo netinkamą elgesį, pasižadėjo daugiau niekur vienas neiti, bet visada būti kartu.

Larona von Braun, Marquette Parko lit. m-las 8 sk. mokinė („Vyturėlis“)

GALVOSŪKIO NR. 138 ATSAKYMAS

Harvard universiteto biblioteka yra didžiausia JAV po Kongreso bibliotekos.

GALVOSŪKIS NR. 156

Bėga, skuba žvėriukas mažas Sodelio takučių. Jis pilnas adatėlių, Net palydėt bausiu. Bet jei raidė vieną pridėsi, Kitai tasaką dar uždėsi, Jau vandeny mane regėsi. Kas aš?

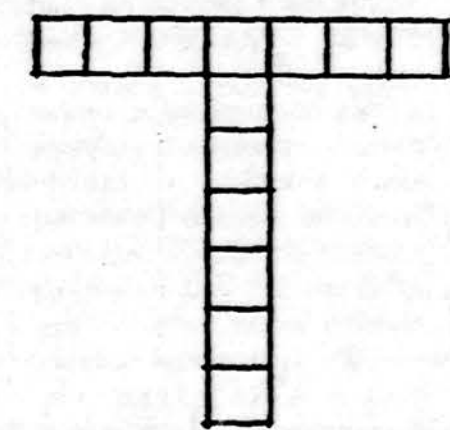
M.M.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 157

Trys draugai gavo krepšį kriaušių ir nuėjo maudytis. Kad kas nors kriaušių nepaimtų, vienas vis likdavo prie upės kranto ir kriaušes saugodavo. Pirmasis besaugodamas sugalvojo atskaityti savo dalį ir paslėpti. Suradęs, kad viena yra atliekama, tą suvalgė. Antrasis irgi padalijo kriaušes į tris dalis: savo dalį paslėpė ir vieną atliekamą suvalgė. Trečiasis panašiai pasielgė. Savo dalį paslėpė ir vieną suvalgė. Kai visi išsimaudę susirinko, likusias kriaušes pasidalino į tris dalis ir kiekvienas savo dalį suvalgė. Klausimas: Kiek iš viso buvo kriaušių ir po kiek kiekvienas paslėpė krūmuose? (10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 158

(Žiūrėkite brėžinėlių)

7 raidės T langelius reikia įrašyti raidės, kad iš jų susidarytų žodžiai: viršuje skersai: valstybės vardas, kurios dalis yra Europoje, bet didesnė dalis – Azijoje. Žemyn: Lietuvos paupiuose augantis krūmas. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 159

(Žiūrėkite brėžinėlių)

Kurio Lietuvos miesto yra šis herbas? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 160

Suraskite literatūros ir atsakykite į šį klausimą: Kuri pirmoji valstybė po Kristaus prisikėlimo priėmė krikščionybę? (10 taškų)

Žiūrėkite brėžinėlių.